

Beregnet til
KS

Dokumenttype
Rapport

Dato
Mars, 2019

KARTLEGGING AV BEREDSKAPSVAKTORDNINGER

KARTLEGGING AV BEREDSKAPSVAKTORDNINGER

Oppdragsnavn **KARTLEGGING AV BEREDSKAPSVAKTORDNINGER**
Mottaker **KS**
Dokument type **Rapport**
Versjon **[3]**
Dato **11/03/2019**

Rambøll
Hoffsveien 4
Postboks 427 Skøyen
0213 Oslo

T +47 2252 5903
<https://no.ramboll.com>

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	Sammendrag	2
1.1	Formål	2
1.2	Funn	2
2.	Summary	6
2.1	Objective	6
2.2	Key findings	6
3.	Innledning	10
3.1	Formål	10
3.2	Metodisk design	10
3.3	Forbehold	12
3.4	Leserveiledning	12
4.	Barnevern	13
4.1	Tema 1 - Organisering	13
4.2	Tema 2 - Omfang	14
4.3	Tema 3 - Kompensasjon	18
5.	Branntjenester	20
5.1	Tema 1 - Organisering	20
5.2	Tema 2 - Omfang	21
5.3	Tema 3 - Kompensasjon	25
6.	Helse og omsorg	26
6.1	Tema 1 - Organisering	26
6.2	Tema 2 - Omfang	27
6.3	Tema 3 - Kompensasjon	30
7.	Teknisk drift vann og avløp	32
7.1	Tema 1 - Organisering	32
7.2	Tema 2 - Omfang	33
7.3	Tema 3 - Kompensasjon	37
8.	Teknisk drift vei	39
8.1	Tema 1 - Organisering	39
8.2	Tema 2 - Omfang	40
8.3	Tema 3 - Kompensasjon	44
9.	Avslutning	46

1. SAMMENDRAG

1.1 Formål

I en nylig dom kom EU-domstolen fram til at en hjemmevakt var å anse som arbeidstid fullt ut som følge av krav om kort responstid. KS har på denne bakgrunn behov for en bedre oversikt over hvordan hjemmevaktordningene er organisert innen barnevern, branntjenesten, helse og omsorg og teknisk drift (vann og avløp, og vei) i tilfeller der hjemmevaktordningene ikke regnes som arbeidstid fullt ut.

Formålet med kartleggingen er å gi et kunnskapsgrunnlag som kan brukes til å avdekke om det er behov for endringer i regelverket etter resultatet fra EU-domstolen. På oppdrag for KS har Rambøll Management Consulting (Rambøll) derfor gjennomført en kartlegging av hjemmevaktordninger for ulike tjenesteområder i landets kommuner. Følgende problemstillinger tas opp og besvares i kartleggingen:

- *Hvordan er hjemmevaktordninger (som ikke regnes som arbeidstid fullt ut) organisert?*
- *Hva er krav til responstid, omfanget/hyppighet av utrykninger under hjemmevakten og hva er typisk varigheten til hjemmevakten?*
- *I hvilken grad kombineres hjemmevakten med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver?*
- *Hvordan kompenseres selve hjemmevakten?*

1.2 Funn

I kartleggingen fokuserer vi på tre hovedtema; organisering av hjemmevaktene, omfanget til hjemmevaktene og kompensasjon av hjemmevaktene. Funnene innen de tre hovedområdene beskrives i det følgende.

Et viktig forbehold i rapporten er at noen av begrepene, responstid og varigheten til hjemmevakten, har blitt tolket forskjellig av respondentene og på tvers av temaområdene. Eksempelvis kan responstid tolkes som tiden man har på seg til å komme seg ut av hjemmet, tiden man har på seg til å respondere på telefon eller tiden man har på seg til å møte på et avtalt sted. Det oppfordres derfor til å se på tendensene i funnene, og ikke enkeltbesvarelser.

1.2.1 Organisering

Flertallet av kommunene i undersøkelsen har hjemmevaktordninger.

Kartleggingen viser at flertallet av kommunene har hjemmevaktordninger innen tjenesteområdene som omfattes av kartleggingen, med unntak av de kommunale helse- og omsorgstjenestene. For sistnevnte viser det seg at over halvparten (53 prosent) av kommunene som besvarte undersøkelsen ikke har denne typen beredskapsvaktordninger.

Selv om den største andelen kommuner har beredskapsordninger utenfor arbeidsstedet innen barnevern, branntjenester og teknisk drift, er variasjonene relativt store mellom flere av områdene. Innen branntjenester har 92 prosent av kommunene hjemmevaktordninger, mens 61 prosent av det kommunale barnevernet representert i undersøkelsen oppgir det samme. De to områdene innen teknisk drift, VA (vann og avløp) og vei, synes imidlertid å være nokså likt organisert i kommunene. Henholdsvis 86 og 83 prosent av disse har hjemmevakter.

De færreste regner beredskapsvakter utenfor arbeidsstedet som ordinær arbeidstid.

Det er relativt få kommuner som regner hjemmevaktene som ordinær arbeidstid, og absolutt færrest innen branntjenestene (3 prosent). Innen de andre områdene er det mellom 10 og 20 prosent av kommunene som gjør det samme.

Variierende grad av samarbeid om tjenestene på tvers mellom de fem områdene.

De vanligste samarbeidsformene er vertskommunesamarbeid og interkommunale samarbeid (IKS). Kommunene som står ansvarlig for tjenestene i slike samarbeid kan representere et ulikt antall andre kommuner. Det største samarbeidet registrert i disse undersøkelsene er 12 kommuner. Det bør imidlertid nevnes at dette tilhører sjeldenhetene og at det er langt vanligere med samarbeid mellom 2-3 kommuner. På grunn av dette har vi rapporten vektet besvarelsene som svarer for et IKS/vertskommunesamarbeid med flere kommuner.

Vanlig å kombinere hjemmevakt og ordinær stilling hos samme arbeidsgiver.

Kartleggingen viser at det i et flertall av kommunene er vanlig å kombinere hjemmevakt og ordinær stilling hos samme arbeidsgiver. Det er vanligst å kombinere hjemmevakt og ordinær stilling hos samme arbeidsgiver innen teknisk drift VA og teknisk drift vei. Der svarer 89 prosent av kommunene at de i svært stor eller stor grad har arbeidstakere i ordinær stilling samtidig som de også virker som hjemmevakt.

1.2.2 Omfang

Den typiske hjemmevakten har relativt lik varighet på tvers av tjenesteområder, med unntak av helse- og omsorgstjenestene som skiller seg ut.

Innen barnevern, teknisk drift VA og teknisk drift vei er det vanligst med en hjemmevakt på 16-17 timer, noe som tilsvarer de resterende timene av døgnet etter at en normal dagvakt (7-8 timer) er over. En del respondenter oppgir at de har en hjemmevakt på 168 timer og 130,5 timer, dette tilsvarer en sammenhengende uke fratrukket 37,5 timer (en ordinær arbeidsuke). Hos brantjenestene går de samme varighetene igjen, men der er hjemmevakt på 168 timer den vanligste, dernest 16-17 timer. Helse- og omsorgstjenestene skiller seg ut med klar overvekt på hjemmevakter som varer 7-8 timer eller 9-10 timer.

For tjenesteområdene utenom brantjenesten og helse- og omsorgstjenestene oppgis helgevakten (64,5 time) som den lengste sammenhengende hjemmevakten.

For barnevern, teknisk drift VA og teknisk drift vei er 64-64,5 time den vanligste varigheten på den lengste vekten. For teknisk drift VA og teknisk drift vei oppgis også 130,5 timer og 168 timer ofte blant respondentene. Brantjenesten har et klart flertall på 168 timer, men har også en del respondenter som har svart 64-64,5 timer. Helse- og omsorgstjenestene skiller seg igjen ut med den vanligste lengste hjemmevakten på 9-10 timer.

Antall hjemmevakter per måned og antall på de lengste sammenhengende hjemmevaktene på rad er relativt lik på tvers av tjenesteområdene.

Den gjennomsnittlige mengden hjemmevakter per måned er høyest i barnevernet med 4,3 vakter. Brantjenesten, helse- og omsorgstjenesten og teknisk drift vei har hhv. 2,4, 2,1 og 2,2 vakter i gjennomsnitt per måned. Vi finner også at de ulike tjenesteområdene har de lengste sammenhengende hjemmevaktene på rad relativt sett like ofte. Det varierer fra 1,1 til 2,4 av de lengste sammenhengende hjemmevaktene på rad.

Merk at det for både antall hjemmevakter per måned og antall av de lengste sammenhengende hjemmevaktene på rad, er relativt likt for alle tjenesteområdene. Hovedtendensen er at det gjerne er en hjemmevakt i måneden, og at det er noen respondenter som rapporterer flere vakter, og som dermed driver opp gjennomsnittene for de ulike tjenesteområdene i noe ulik grad.

Branntjenesten har størst andel med krav om responstid, mens helse- og omsorgstjenesten har lavest andel.

I kartleggingen finner vi at branntjenesten har den høyeste andelen med krav om responstid på hele 95 %. Helse- og omsorgstjenesten har lavest andel med 55 %, mens barnevernet, teknisk drift VA og teknisk drift vei har noe likere andeler med hhv. 72 %, 80 % og 74 % med krav om responstid.

Branntjenesten er tjenesteområdet med krav om kortest responstid, mens barnevernet har lengst responstid.

Den hyppigst valgte responstiden innen branntjenesten er fem minutter, som er lavere enn responstiden til de andre tjenesteområdene. På motsatt side av skalaen finner vi at barnevernet sin hyppigst valgte responstid er 60 minutter. Helse- og omsorgstjenesten sitt tilsvarende tall er 30 minutter, og teknisk drift VA og teknisk drift vei har begge en stor andel på både 30 og 60 minutter.

Branntjenesten har det korteste gjennomsnittlige kravet til responstid, mens barnevern har det lengste.

Branntjenesten har et gjennomsnittlig krav om responstid på syv minutter, som er det klart korteste blant tjenesteområdene. Barnevern har den lengste gjennomsnittlige responstiden på 59 minutter. Helse- og omsorgstjenestene har 31 minutter, teknisk drift vann og avløp har 46 minutter og teknisk drift vei har 46 minutter.

Færre utrykninger innen barnevern og helse- og omsorgstjenestene og relativt lik varighet på utrykningene på tvers av tjenesteområdene.

Innen barnevern og helse- og omsorgstjenestene er det i gjennomsnitt hhv. 1,3 og 2,3 utrykninger per måned i en typisk hjemmevakt. Dette er betydelig mindre enn branntjenestene, teknisk drift VA og teknisk drift vei, som har hhv. 6, 8,3 og 7,5 utrykninger.

Barnevern, teknisk drift VA og teknisk drift vei oppgir lik gjennomsnittlig varighet på utrykningene i tilsvarende 2,5 timer. Branntjenesten har marginalt lengre varighet på nesten 3 timer, mens helse- og omsorgstjenestene oppgir en gjennomsnittlig varighet på 1,5 timer.

1.2.3 Kompensasjon

For barnevern, branntjenester og helse og omsorg er det klart vanligst å kompenseres i form av lønnsutbetaling, mens innen teknisk drift er det vanlig å kompenseres både med lønn og fritid.

I undersøkelsen har vi spurt om hvordan hjemmevaktene kompenseres. Respondentene har valgt mellom lønn, fritid og kombinasjon av begge, da det var disse alternativene som ble kartlagt under de innledende intervjuene. For de ulike områdene ser vi tydelige forskjeller. Innen barnevern (67 %) og branntjenester (73 %) oppgir en klar hovedvekt at den vanligste kompensasjonsformen er utbetaling i form av lønn. Det samme gjelder for helse og omsorg (60 %), men der er det også kombinasjon av lønn og fritid vanlig (33 %). Områdene teknisk drift VA og teknisk drift vei skiller seg tydelig fra de øvrige ved at flest oppgir kombinasjonen mellom lønn og fritid. Over halvparten (hhv. 59 % og 53 %) av respondentene innfor disse områdene kompenseres både med lønn og fritid, mens hhv. 37 % og 40 % oppgir kun utbetaling i lønn.

Det er vanligst å lønnes for hver femte time av hjemmevakten.

For barnevern er det vanligst at de ansatte lønnes for hver femte time av hjemmevakten, hvor 59 % av respondentene svarer dette. 41 % av respondentene innen helse og omsorg har også svart hver femte time, men her har også 34 % fordelt seg likt på alternativene 1:3 (17 %) og 1:4

(17 %). Tendensen er lik innen teknisk drift, hvor 59 % av respondentene fra VA og 61 % fra vei oppgir 1:5. Videre ser vi i svarfeltene under «annet» at det er flere innen de ulike områdene som har faste lønnstillegg for hjemmevakt, slik at de får dette som et fast tillegg utbetalt hver måned.

Blant respondentene som oppgir å få kompensasjon i form av fritid/avspasering finner vi at den største andelen kompenseres for hver femte time av hjemmevakten.

Flertallet innen hvert tjenesteområde oppgir å få kompensasjon i form av fritid for hver femte time av hjemmevakten. Prosentandelen hos de respektive områdene er som følger¹: 59 % i barnevern, 35 % i helse og omsorg, 52 % i teknisk drift VA, og 56 % i teknisk drift vei.

¹ Branntjenestene fikk ikke dette spørsmålet.

2. SUMMARY

2.1 Objective

In a recent verdict, the Court of Justice of the European Union (CJEU) concluded that stand-by duty was to be regarded as working time due to the associated short response time requirements. Based on this, the Norwegian Association of Local and Regional Authorities (KS) needs a better overview of how stand-by duty is organized within the child welfare services, the fire and rescue services, the health and care services, and the water and sewage (WS) and road maintenance departments within the technical services in cases where the stand-by duty schemes are not fully considered to be working time.

The purpose of the study is to provide a knowledge base that can be used to reveal whether there is a need for regulatory changes to be implemented according to the verdict from the CJEU. Therefore, on behalf of KS, Rambøll Management Consulting (Rambøll) has conducted surveys of stand-by duty schemes for various service areas in Norway's municipalities, which address and answer the following research questions:

- *How are stand-by duty schemes (which are not fully counted as working time) organised?*
- *What are the response time requirements, the scope / frequency of emergencies during stand-by duty, and what is the typical duration of stand-by duty?*
- *To what extent is the stand-by duty combined with regular working hours at the same employer?*
- *How is the stand-by duty compensated?*

2.2 Key findings

The study focuses on three main topics: the organization of stand-by duty, the scope of stand-by duty, and the compensation of stand-by duty. The findings within these three main areas are described below.

An important caveat in the report is that some of the terms, such as response times and stand-by duty duration, have been interpreted differently by the respondents and across the topic areas. For example, response time can be interpreted as the time you have to leave your home, the time you have to answer your phone, or the time you have to meet at an agreed location. It is therefore encouraged to look at the trends in the findings and not the individual answers.

2.2.1 Organization

Most of the municipalities have stand-by duty schemes.

The study shows that most of the municipalities operate stand-by duty schemes within the service areas covered by the survey, except for the health and care services. For the latter, it turns out that more than half (53 per cent) of the municipalities that responded the survey do not operate this type of first responder scheme.

Even though the majority of the municipalities operate first responder schemes outside the workplace within the child welfare, fire and rescue, and technical services, the variations between them are relatively large. In the fire and rescue services, 92 per cent of the municipalities operate stand-by duty schemes, compared to 61 per cent in the child welfare services. However, the two departments within the technical services, WS and road maintenance, seem to be similarly organized in the municipalities, as 86 and 83 per cent respectively operate stand-by duty.

Only a few survey respondents regard stand-by duty outside the workplace as regular working time.

There are relatively few municipalities that regard stand-by duty as regular working time; only three per cent of municipalities count stand-by duty in the fire services as working time, while between 10 and 20 per cent count stand-by duty in other areas as working time.

Varying degree of collaboration between municipalities across the five service areas.

The most common forms of collaboration are host municipality collaboration (vertskommunesamarbeid) and inter-municipal cooperation (IKS). The municipalities responsible for the services in these forms of collaboration may represent a different number of other municipalities. The largest collaboration registered in this study involves 12 municipalities, but it should be noted that collaborations involving 2–3 municipalities are far more common. Therefore, we have weighted the answers that correspond to an IKS / host municipality collaboration as equal to several municipalities in the report.

It is common for an employer to combine stand-by duty and regular working hours.

The study shows that in the majority of the municipalities it is common for one employer to combine stand-by duty and regular working hours. This happens most often within the WS and road maintenance departments within the technical services, as 89 per cent of the municipalities answer that they have, to a great or large extent, employees with stand-by duty and regular working hours at the same employer.

2.2.2 Scope

The typical stand-by duty has a relatively similar duration across service areas, except for the health and care services.

Within the child welfare services and the WS and road maintenance departments within the technical services, a stand-by duty most often lasts for 16–17 hours. This corresponds to the remaining hours of the day after a normal workday (7–8 hours) is over. Some respondents stated that they have a stand-by duty of 168 hours or 130.5 hours, which corresponds to the number of hours in a week after an ordinary workweek has been subtracted (37.5 hours). These durations were the same for the fire and rescue services, but in this area reports of a stand-by duty of 168 hours were most frequent, followed by reports of a stand-by duty of 16–17 hours. The health and care services stand out with notably longer stand-by duties that last 7–8 hours or 9–10 hours.

For the service areas other than the fire and rescue services and the health and care services, weekend duty (64.5 hours) is the longest continuous stand-by duty.

For the child welfare services and technical services, 64–64.5 hours is the most common duration of the longest stand-by duties. For the WS and road maintenance departments within the technical services, respondents often reported durations of 130.5 hours and 168 hours. The fire and rescue services have the longest duration of 168 hours, but some respondents reported 64–64.5 hours. By far, the most common longest stand-by duty was reported to be in the health and care services, which lasts for 9–10 hours.

The number of stand-by duties per month and the number of the longest continuous stand-by duties in a row is relatively similar across the service areas.

The average amount of stand-by duties per month is highest in the child welfare service with 4.3. The fire and rescue services, the health and care services, and the WS and road maintenance departments within the technical services have on average 2.4, 2.1, 2.2 and 1.6 stand-by duties

per month respectively. We have also found that the various service areas have the longest continuous stand-by duties in a row relatively just as often, ranging from 1.1 to 2.4.

Note that both the number of stand-by duties per month is relatively similar to the number of the longest continuous stand-by duties in a row for all service areas. There usually tends to be one stand-by duty each month, but some respondents have reported several stand-by duties, thus driving up the averages for the various service areas.

The fire and rescue services reported the highest proportion of required response times, while the health and care services reported the lowest.

The study shows that the fire and rescue services have the highest percentage of required response times, as 95 per cent of respondents reported that they have a required response time. The health and care services have the lowest percentage, as 55 per cent reported response time requirements. The child welfare services, and the WS and road maintenance departments within the technical services have somewhat similar percentages of required response times, with 72 per cent, 80 per cent and 74 per cent respectively.

The child welfare services are the service area with the longest required response time, while the fire service has the shortest required response time.

The most frequently reported response time within the fire and rescue services is five minutes, which is shorter than the response time of any other service area. On the opposite end of the scale, the child welfare services' most frequently reported response time is 60 minutes. The health and care services most frequently reported a response time of 30 minutes, and the WS and road maintenance departments within the technical services generally reported response times of both 30 and 60 minutes.

The fire and rescue services have the shortest average required response time, while the child welfare service has the longest.

The fire and rescue services have an average response time of seven minutes, which is clearly the shortest among the service areas. The child welfare services have the longest average response time of 59 minutes. For the health and care services, the average response time is 31 minutes, and for the WS and road maintenance departments within the technical services, it's 46 minutes.

There are fewer call-outs within the child welfare and health and care services, and there is a relatively equal call-out duration across the service areas.

The child welfare and health and care services have, on average, 1.3 and 2.3 call-outs per month respectively in a typical stand-by duty scheme. This is considerably less than the fire and rescue services and the WS and road maintenance departments within the technical services, which have an average of 6, 8.3 and 7.5 call-outs per month respectively.

The child welfare services and the WS and road maintenance departments within the technical services reported the same average call-out duration of approximately 2.5 hours. The fire and rescue services have a marginally longer duration of almost 3 hours, while the health and care services reported an average duration of 1.5 hours.

2.2.3 Compensation

For the child welfare, fire and rescue, and health and care services, it is most common to be compensated in salary, while in the technical services it is common to be compensated with both pay and time off.

In the study, we asked how stand-by duties are compensated. Respondents chose between pay, time off or a combination of both, as these were the options that were discerned during the initial interviews. We can see clear differences in the service areas. Within the child welfare services (67 per cent) and the fire and rescue services (73 per cent), the most common form of compensation is payment in the form of salary. The same goes for the health and care services (60 per cent), but respondents also reported being compensated with a combination of pay and time off (33 per cent). The WS and road maintenance departments within the technical services are clearly different from the others in that over half (59 per cent and 53 per cent respectively) of the respondents reported being compensated with both pay and time off, while 37 per cent and 40 per cent reported being compensated by salary alone.

The employee is most commonly compensated for every five hours of stand-by duty completed.

For the child welfare services, employees are typically paid for every five hours of stand-by duty, as reported by 59 per cent of respondents. 41 per cent of the respondents in the health and care services reported the same, but 34 per cent were divided equally between 1:3 (17 per cent) and 1:4 (17 per cent) alternatives. This is similar to the technical services, where 59 per cent of the respondents from the WS department and 61 per cent from the road maintenance department reported 1:5. Furthermore, we can see in the answer fields under "other" that there are several respondents within different areas that have fixed salary supplements for stand-by duty.

Among the respondents who reported to receive compensation in the form of time off, we have found that most are compensated for every five hours of stand-by duty completed.

The majority of respondents from each service area stated that they receive compensation in the form of time off for every five hours of stand-by duty. The percentage of the respective areas is as follows: 59 per cent in child welfare, 35 per cent in health and care, 52 per cent in the WS department within the technical services, and 56 per cent in the road maintenance department within the technical services.

3. INNLEDNING

3.1 Formål

I en nylig dom kom EU-domstolen fram til at en hjemmevakt var å anse som arbeidstid fullt ut som følge av krav om kort responstid. KS har på denne bakgrunn behov for en bedre oversikt over hvordan hjemmevaktordningene er organisert innen barnevern, branntjenesten, helse og omsorg og teknisk drift (vann og avløp, og vei) hvor hjemmevaktordningene ikke regnes som arbeidstid fullt ut.

Formålet med kartleggingen er å gi et kunnskapsgrunnlag som kan brukes til å avdekke om det er behov for endringer i regelverket etter resultatet fra EU-domstolen. Følgende problemstillinger tas opp og besvares i kartleggingen:

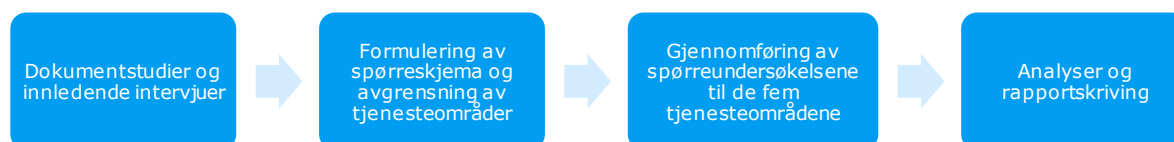
- *Hvordan er hjemmevaktordninger (som ikke regnes som arbeidstid fullt ut) organisert?*
- *Hvordan er krav til responstid, omfang/hyppighet av utrykninger under hjemmevakten og hva er typisk varigheten til hjemmevakten?*
- *I hvilken grad kombineres hjemmevakten med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver?*
- *Hvordan kompenseres selve hjemmevakten?*

I kartleggingen fokuserer vi på tre hovedtema; organisering av hjemmevaktene, omfanget til hjemmevaktene og kompensasjon av hjemmevaktene.

3.2 Metodisk design

Gangen i kartleggingen er illustrert i Figur 2-1. Først gjennomførte vi dokumentstudier og innledende intervjuer med de ulike tjenesteområdene. På bakgrunn av dette, og med sparring fra KS, formulerte vi spørsmål til spørreskjemaene. Videre bestemte vi oss i samråd med KS om at fem tjenesteområder skulle kartlegges; barnevern, branntjenesten, helse og omsorg, teknisk drift vann og avløp og teknisk drift vei. Vi sendte derfor ut spørreundersøkelser rettet mot kommunalsjefer eller andre relevante ledere i norske kommuner innen de fem områdene. Etter spørreundersøkelsene var gjennomført, renset vi besvarelsene, gjorde relevante fremstillinger og skrev rapporten.

Figur 3-1: Kartleggingsdesign

3.2.1 Svarprosent

I kartleggingen har vi som nevnt sendt ut spørreundersøkelser til fem tjenesteområder i kommunene. Svarprosenten for de ulike tjenesteområdene er illustrert i Tabell 2-1 under. Det er jevnt over er en god svarprosent, med branntjenesten som har den høyeste svarprosenten på 69 % og teknisk drift vei med den laveste svarprosenten på 41 %.

Tabell 3-1: Svarprosent

	Svarprosent
Barnevern	61 % (n=172)
Branntjeneste	69 % (n=157)
Helse og omsorg	59 % (n=243)
Teknisk drift vann og avløp (VA)	49 % (n=201)
Teknisk drift vei	41 % (n=169)

Det er verdt å merke seg at det er invitert flere respondenter i helse- og omsorgstjenestene og teknisk drift VA og teknisk drift vei enn barnevern og branntjenesten. Dette kommer blant annet av at vi hadde mer detaljerte respondentlister for barnevern og branntjenesten, blant annet e-postadresser til IKS'er og kommuner som ikke er organisert i IKS'er i branntjenesten. For tjenesteområdene vi ikke hadde mer detaljert respondentliste, sendte vi ut spørreundersøkelsen til postmottak i kommunene med forespørsel om at den ble videresendt kommunalsjef eller andre personer som kan svare på undersøkelsen. Vi hadde tilsvarende tilnærming for barnevern og branntjeneste, men her ble en del av e-postene sendt til IKS'ets postmottak.

En annen grunn til at det er lavere svarprosent hos teknisk drift, er at det i en del kommuner ikke skilles på teknisk drift VA og teknisk drift vei. En del av disse kommunene har derfor svart på en av spørreundersøkelsene de har fått, for eksempel kun undersøkelsen til VA.

3.2.2 Representativitet

I frafallsanalysen har vi vurdert representativiteten til kartleggingen, og mener den er god². Dette gjelder både geografisk (fylker) og størrelse (antall innbyggere). Vi finner at svarprosenten i de ulike fylkene varierer noe mellom tjenesteområdene, men at de ulike fylkene har en relativt lik andel svar som andelen inviterte kommuner. Tilsvarende finner vi når vi ser på størrelsen til kommunen, eller antall innbyggere. Det er noe variasjon mellom tjenesteområdene, men det er stort sett ganske like stor andel «Liten» (under 5.000 innbyggere), «Middels» (5.000-20.000 innbyggere) og «Stor» (over 20.000 innbyggere) som har svar på spørreundersøkelsene som ble invitert til å svare på den³.

Som nevnt inngår det IKS'er i kartleggingen. For å forhindre at vi får flere besvarelser fra samme IKS spør vi respondentene om de er organisert i et IKS/vertskommunesamarbeid, og for de som svarer at de er organisert i et IKS/vertskommunesamarbeid, spør vi om er ansvarlig for det. Hvis de ikke er ansvarlig, avsluttes undersøkelsen, mens hvis de er ansvarlig for det, ber vi de oppgi hvor mange kommuner som inngår i samarbeidet. Etter datainnsamlingen vektet vi besvarelsene som oppgir at de er ansvarlig for samarbeidet basert på hvor mange de svarer for/inngår i samarbeidet deres.

3.2.3 Funn fra innledende intervjuer

Fra innledende intervjuer med representanter fra alle tjenesteområder gjorde vi funn som dannet utgangspunkt for vår kvantitative undersøkelse. Tjenesteområdene «Brann og redning», «Teknisk drift v/ VA og Vei», samt «Helse og omsorg» og «Barnevern». Tema for samtalene var organisering, omfang og kompensasjon.

² Se vedlegg 2 for tabellene i frafallsanalysen

³ Folkemengde per kommune er hentet fra SSBs tabell 11342. Størrelsene for «Liten», «Middels» og «Stor» kommune er tatt fra eKommunekartleggingen i 2014.

Flere av aktørene innen de ulike tjenesteområdene organiserer seg gjennom vertskommunesamarbeid, hvor flere kommuner samarbeider om beredskapsvakten. Det fungerer slik at kommuner går sammen med omkringliggende kommuner og organiserer beredskapsvakten. Dette er særlig aktuelt i kommuner hvor behovet ikke er stort nok til at det er økonomisk hensiktsmessig å drifte det på egenhånd. Disse formene for samarbeid finner vi også i det som kalles som interkommunale samarbeid. Felles for disse er at det gir adgang for kommunene til å samarbeide om lovpålagte oppgaver med større eller mindre grad av offentlig myndighetsutøvelse.⁴ Særlig fant vi dette i barnevernet og innen branntjenesten.

Beredskapsvaktene kombineres gjerne med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver, slik at ansatte gjerne har normal vakt på dagtid, og går over i passiv beredskapsvakt på ettermiddag/natt. Samtidig organiseres dette på ulike måter. Vi fant variasjoner i hvordan de kombineres med annen stilling, samt beredskapsvaktens lengde, hyppighet, kompensasjon og responstid på utrykninger. Det var variasjoner blant de ulike tjenesteområdene, men også innenfor de samme tjenesteområdene. For eksempel oppga flere at organiseringen var avhengig av behov og hvilken belastning de møter, slik at i områder med tett bebyggelse er beredskapen høyere og avstandene mindre. Vi fant også variasjoner når det gjelder hvordan beredskapsvaktene kompenseres. Noen blir kompensert ved tilleggsutbetalinger i lønn, mens andre blir kompensert med fridager. En fortalte at de forsøkte å kompensere ved å gi ansatte fri, men endte ofte med å velge tilleggsutbetaling da arbeidsstokken ikke er stor nok til at noen kan ta over den vakten hvor det skulle bli gitt ut fri. Innen lønnsutbetalinger fant vi også ulik grad av kompensasjon for beredskapsvakt. Flere fortalte at de ble lønnet etter 1:5, mens andre oppga 1:3 og begrunnet dette med at belastningen var stor. Dette ble sett i sammenheng med at det er såpass mange utrykninger at beredskapsvakten i svært liten grad opplever vaktens passive karakter.

3.3 Forbehold

Vi har tatt utgangspunkt i hovedproblemstillingene i kartleggingen da vi utformet spørreskjemaet. Under rensingen av datasettene, og underveis i kartleggingen, fant vi at forståelsen av noen av spørsmålene var noe forskjellig. Omfanget av hjemmevakten var det behov for å forklare og være ekstra oppmerksom på under rensningen. Begrepet responstid har også blitt tolket ulikt og har ulik betydning innen ulike tjenesteområder. Eksempelvis kan responstid tolkes som tiden man har på seg til å komme seg ut av hjemmet, tiden man har på seg til å respondere på telefon eller tiden man har på seg til å møte på et avtalt sted.

3.4 Leserveiledning

Innledningen inneholder informasjon om datainnsamlingen, frafall, tematikk i skjemaet og funn fra innledende intervju. Deretter går vi gjennom de tre hovedområdene i kartleggingen for hver av de fem ulike tjenesteområdene, før rapporten avsluttes med kapittel 8.

Spørreskjema samt frafallsanalyser foreligger som vedlegg.

⁴ <https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/vedlegg/komm/veiledere/vertskommunemodellen.pdf>

4. BARNEVERN

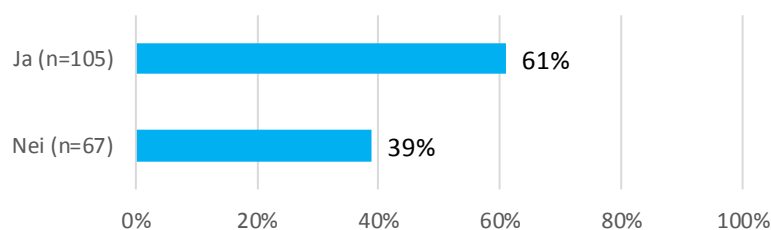
4.1 Tema 1 - Organisering

I dette kapitlet av kartleggingen undersøker vi organisering og omfang av hjemmevaktordninger innen barnevern. Vi er derfor utelukkende interessert i svarene til respondenter som har beredskapsvaktordninger der arbeidstakeren har vakt utenfor arbeidsstedet, hvor vakten ikke gjelder som arbeidstid fullt ut. Med dette som utgangspunkt stiller vi noen enkle spørsmål innledningsvis, for å sikre at riktig målgruppe besvarer undersøkelsen.

Blant de 172 respondentene som besvarte spørreundersøkelsen om beredskapsvakt i barnevernet, svarte 39 prosent at de ikke har hjemmevaktordninger i sin kommune. Dette betyr at disse ikke er i målgruppen for undersøkelsen, og respondentene fikk derfor avsluttet sin undersøkelse.

61 prosent (105 respondenter) svarer at de har hjemmevaktordninger (se Figur 4-1 nedenfor). Imidlertid oppgir 19 av disse respondentene at hjemmevaktene i deres kommune anses som ordinær arbeidstid. Fordi vi i denne undersøkelsen ønsker å kartlegge beredskapsvakter utenfor arbeidsstedet som ikke regnes som arbeidstid fullt ut, tilfaller ikke disse 19 respondentene målgruppen for undersøkelsen.

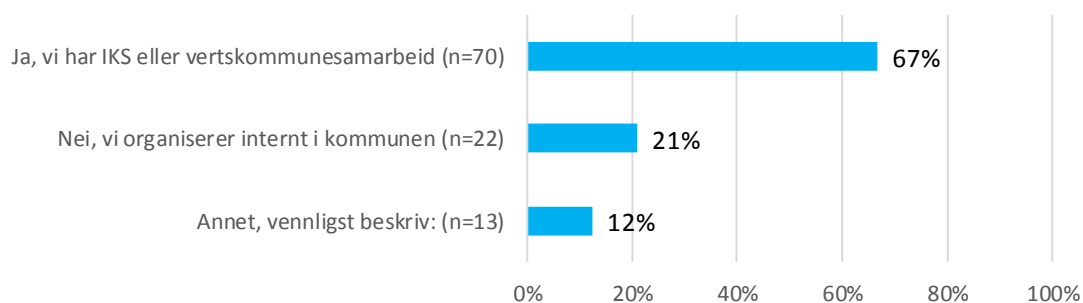
Figur 4-1: Har dere hjemmevaktordninger (beredskapsvaktordninger utenfor arbeidsstedet)?

N=172 (ikke vektet)

Som det fremkommer av Figur 4-2 nedenfor oppgir 67 prosent av respondentene at de organisert i et IKS eller vertskommunesamarbeid, mens 21 prosent organiserer hjemmevaktene internt i kommunen. Samtidig er det 12 prosent som benytter det åpne svarfeltet på spørsmål om samarbeid i undersøkelsen. De fleste av disse forteller at de har en eller annen form for samarbeid med andre kommuner. Noen forteller at de har en ordning tilsvarende IKS og vertskommunesamarbeid, hvor det er en felles ordning for flere kommuner. Andre oppgir at de kjøper barnevernsvakt av nabokommuner, mens andre er i en omstillingsprosess på vei inn i et interkommunalt samarbeid.

Figur 4-2: Samarbeides det med andre kommuner om organisering av hjemmevakt?

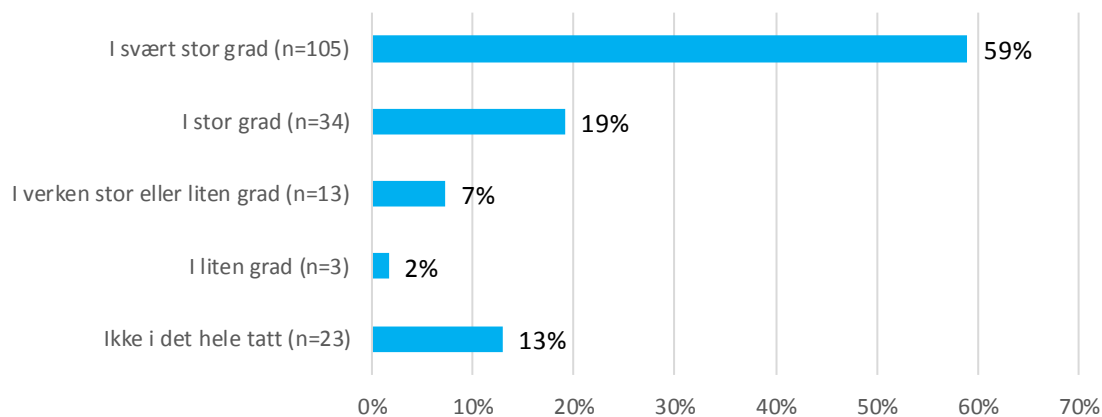
N=105 (ikke vektet)

Blant kommunene som oppgir at det er organisert i et IKS eller vertskommunesamarbeid svarer 68 prosent at det ikke er deres kommune som er tjenesteverter eller ansvarlig for IKS'et.⁵ De resterende 32 prosent svarer at de har ansvaret, noe som betyr at de øvrige svarene deres i denne undersøkelsen også representerer kommunene de samarbeider med.

For å finne ut hvor mange kommuner disse respondentene representerer stiller vi spørsmålet «Hvor mange kommuner svarer dere for? (Hvor mange kommuner er det i IKS/vertskommunesamarbeidet)». Der finner vi at det er stor variasjon i antallet kommuner som inngår i slike samarbeid. Noen kommuner samarbeider kun med én annen kommune, mens andre har ansvar for å styre (deler av) barnevernstjenestene i flere kommuner. Det største samarbeidet registrert i denne undersøkelsen er at én kommune har ansvar for – og dermed svarer for – åtte andre kommuner. Totalt sett svarer 20 respondenter i kartleggingen innen barnevern for 93 kommuner. Vi har derfor i rapporten vektet besvarelsene til disse, slik at vi får en mer korrekt fremstilling. «Antall respondenter» i kartleggingen for barnevern blir 178, mot 105 før vektning.

I undersøkelsen ble respondentene også spurt om i hvilken grad hjemmevakt kombineres med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver. 78 prosent oppgir at personer med hjemmevakt i stor grad, eller i svært stor grad også har ordinær stilling i det kommunale barnevernet (se Figur 4-3 nedenfor). Samtidig svarer 13 prosent av respondentene at disse arbeidsoppgavene ikke i det hele tatt kombineres hos samme arbeidsgiver.

Figur 4-3: I hvilken grad kombineres hjemmevakt med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver?

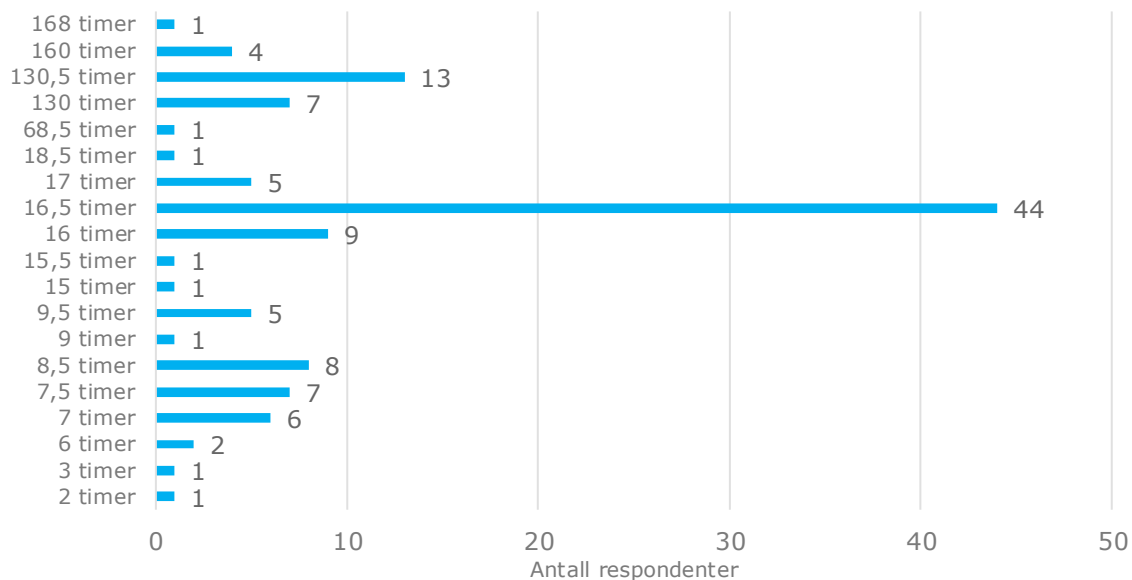
N=178 (vektet)

4.2 Tema 2 - Omfang

Kartleggingen tar også for seg omfanget til hjemmevaktene. Dette inkluderer blant annet responstid, varighet og hyppighet. På spørsmål om hvor lenge en typisk hjemmevakt varer, svarer de fleste respondentene mellom 16 og 17 timer, noe som tilsvarer de resterende timene av døgnet etter at normal dagvakt (7-8 timer) er over. Samtidig er det 13 respondenter som svarer at en typisk hjemmevakt varer i 130,5 timer. Dette tilsvarer en sammenhengende uke fratrukket 37,5 timer (en ordinær arbeidsuke). Svarfordelingen er illustrert i Figur 3-4.

⁵ Respondentene som fikk spørsmålet «er dere ansvarlige for vertskommunesamarbeidet eller IKS'et?» hadde benyttet det lukkede svaralternativet i det foregående spørsmålet i undersøkelsen der de oppga at kommunen var del av et kommunesamarbeid. Respondentene som valgte den åpne svaralternativet «annet, vennligst beskriv:» (som illustrert i Figur 4-2) fikk ikke dette spørsmålet.

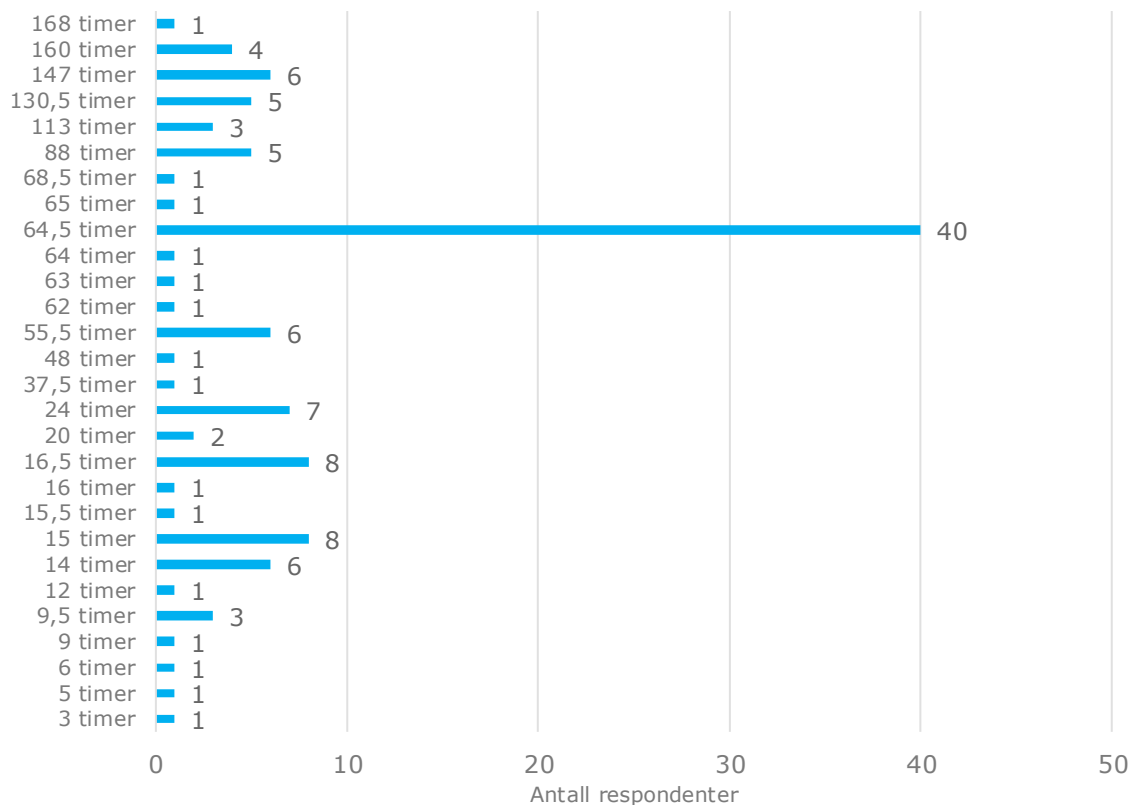
Figur 4-4: Hvor lenge varer typisk en hjemmevakt? (Vennligst oppgi i timer)

N=118 (vektet)

Respondentene fikk også spørsmål om hvor lang den lengste sammenhengende hjemmevakt er. I Figur 3-5 ser vi at til tross for stor spredning i svarene, skiller 64,5 timer seg ut som den klart hyppigst oppgitte (34 %). Dette samsvarer med varigheten en hjemmevakt har om den begynner fredag ettermiddag og varer frem til mandag morgen. Det er derfor nærliggende å tro at de lengste sammenhengende hjemmevaktene omfatter hele helger i barnevernstjenesten.

Figur 4-5: Hvor lang er den lengste sammenhengende hjemmevakten? (Vennligst oppgi i timer)?

N=118 (vektet)

Respondentene oppgir at man har de lengste sammenhengende hjemmevaktene i snitt 2,2 ganger på rad. De fleste respondentene oppgir at ansatte med hjemmevakt har de lengste vaktene kun en gang, med et opphold i tid før neste gang de har denne vakt. De ansatte som har hjemmevakter har i gjennomsnitt 4,3 vakter per måned. Her oppgir de fleste at de har en eller i underkant av en hjemmevakt i måneden.

Figur 4-6: Hjemmevaktens omfang

N=113⁶ og N=118 (vektet)

4.2.1 Responstid

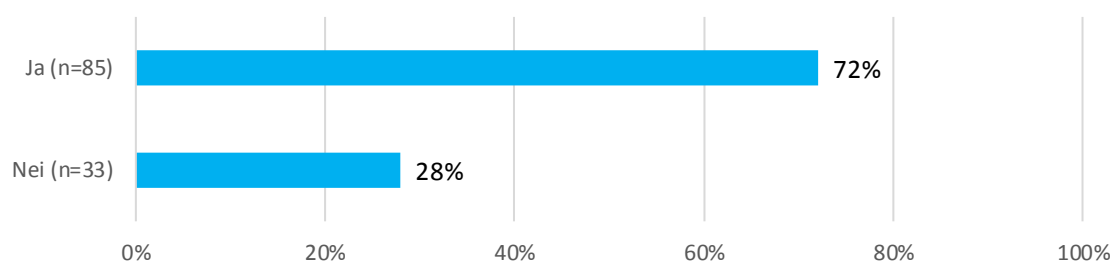
Et helt sentralt spørsmål i denne kartleggingen er responstid. Som nevnt i innledningen, har responstid blitt tolket ulikt blant noen av respondentene, og gjerne spesielt på tvers av

⁶ N=113 grunnet umulige ekstremverdier for besvarelser på denne variabelen. Disse ble erstattet med «missing» i datasettet.

tjenesteområdene. Eksempelvis kan responstid tolkes som tiden man har på seg til å komme seg ut av hjemmet, tiden man har på seg til å respondere på telefon eller tiden man har på seg til å møte på et avtalt sted.

På spørsmålet om det er krav om responstid i hjemmevaktene, svarer 72 prosent ja.

Figur 4-7: Har dere krav om responstid i hjemmevaktene?

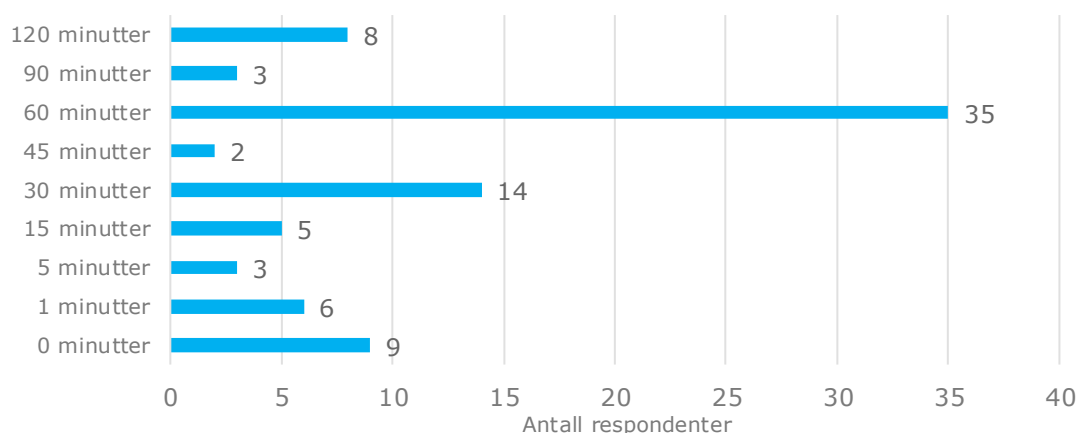

N=118 (vektet)

Av de 85 respondentene som oppgir at de har krav om responstid i hjemmevaktene svarer 35 at kravet til responstid er 60 minutter (se Figur 4-8). Samtidig ser vi at 18 respondenter oppgir en responstid på mellom 0 og 5 minutter. I undersøkelsen har respondenter rapportert at det er flere av vaktene som innebærer at de med hjemmevakt må besvare telefonen og så ev. gjøre en vurdering av om det er nødvendig å rykke ut. Andre kommentarer går ut på at de har tolket responstid som tiden fra man blir oppringt til man skal forlate sin bopel. En hadde også rapportert om at leder er barnevernvakt på dagtid med umiddelbar respons.

Videre har 81 av de 85 respondentene det samme kravet om responstid gjennom hele døgnet/uken. Det informeres her om at den ene vaktene ikke er en aktiv tjeneste, men en bakvakt med høy terskel for utrykning.

Figur 4-8: Hva er kravet om responstid under hjemmevaktene? (Vennligst oppgi i minutter)

N=85 (vektet)

4.2.2 Utrykninger

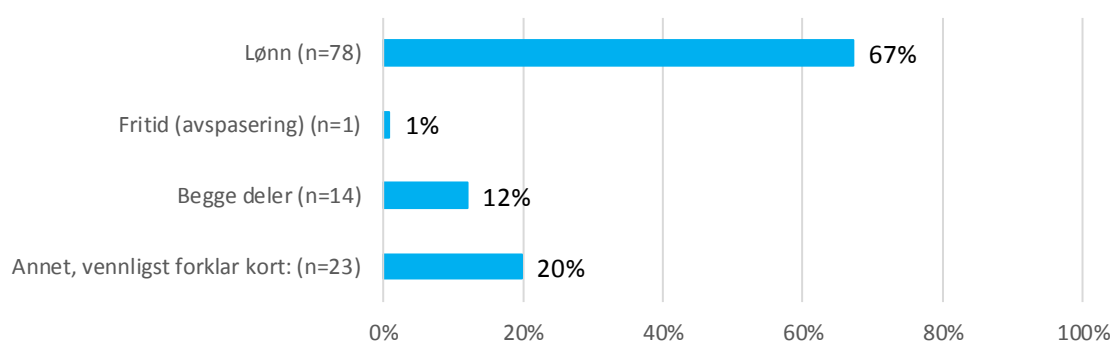
På spørsmål om hvor mange utrykninger barnevernet har under hjemmevaktene i løpet av en måned er det flere som svarer at de som oftest ikke har utrykninger. Ser vi alle respondentenes svar under ett finner vi et gjennomsnitt på 1,3 utrykninger. Dette fordi et fåtall respondenter oppgir å ha mellom 5 og 8 utrykninger månedlig under hjemmevaktene, som dermed driver gjennomsnittet opp.

Respondentene ble også spurt om hvor lenge en typisk utrykning under hjemmevakt varer. Svarene på dette spørsmålet varierer mye, og varigheten på utrykningene oppgis å være fra 0 til 24 timer. I gjennomsnitt varer utrykningen i ca. 2,5 time.

4.3 Tema 3 - Kompensasjon

Kompensasjon av selve hjemmevakten er det tredje og siste hovedtemaet i kartleggingen. Vi finner at 67 % av respondentene oppgir at hjemmevakten kompenseres med lønn, mens kun én respondent oppgir fritid (avspasering). 14 % forteller om en kombinasjon mellom lønn og avspasering. Blant kommentarene i kategorien «annet» svarer de fleste at de enten kompenseres med lønn eller en kombinasjon mellom lønn og avspasering.

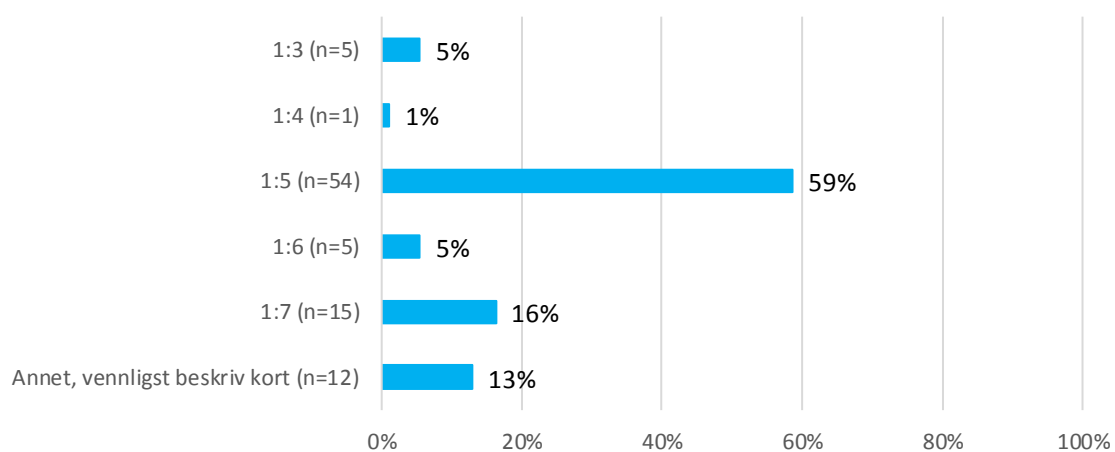
Figur 4-9: Hvordan kompenseres selve hjemmevakten (ikke inkludert utrykning)?

N=116 (vektet)

På spørsmål om hvor stor del av hjemmevakten som kompenseres med lønn, svarer 59 % at hver femte time av hjemmevakten kompenseres i en time lønn. 16 % oppgir å få betalt for hver syvende time av vekten. I kommentarene i kategorien «annet» fortelles det om et fast lønssystem med tillegg for kveld, natt og helligdager.

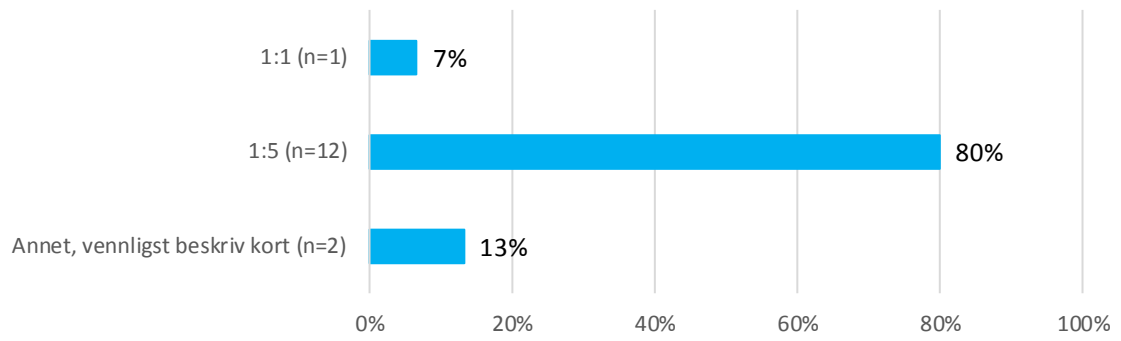
Figur 4-10: Lønn: Hvordan kompenseres selve hjemmevakten (ikke inkludert utrykning)?

N=92 (vektet)

Av respondentene som oppgir kompensasjon i form av avspasering (enten alene eller som kombinasjon av lønn og avspasering), oppgir 80 % at det gis en time avspasering for hver femte time av hjemmevakten. Under svarkategorien «annet» forteller to respondenter at det gis en dag fri i forkant av vaktuken.

Figur 4-11: Avspasering: Hvordan kompenseres selve hjemmevakten (ikke inkludert utrykning)?

N=15 (vektet)

5. BRANNTJENESTER

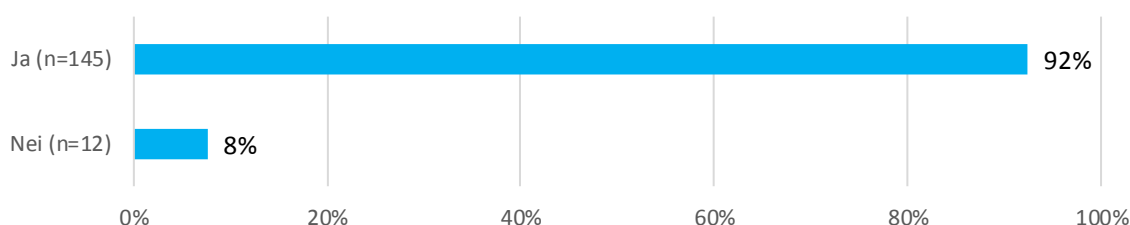
5.1 Tema 1 – Organisering

I dette kapitlet av kartleggingen undersøker vi organisering og omfang av hjemmevaktordninger innen branntjenestene. Vi er derfor utelukkende interessert i svarene til respondenter som har beredskapsvaktordninger der arbeidstakeren har vakt utenfor arbeidsstedet, hvor vakten ikke gjelder som arbeidstid fullt ut. Med dette som utgangspunkt stiller vi noen enkle spørsmål innledningsvis, for å sikre at riktig målgruppe besvarer undersøkelsen.

Blant de 157 respondentene som besvarte spørreundersøkelsen om beredskapsvakt i branntjenestene, svarte 8 prosent at de ikke har hjemmevaktordninger i sin kommune. Dette betyr at disse ikke er i målgruppen for undersøkelsen, og respondentene fikk derfor avsluttet sin undersøkelse.

92 prosent svarer at de har hjemmevaktordninger (se Figur 5-1 nedenfor), og tre prosent av disse oppgir at hjemmevaktene i deres kommune anses som ordinær arbeidstid. Fordi vi i denne undersøkelsen ønsker å kartlegge beredskapsvakter utenfor arbeidsstedet som ikke regnes som arbeidstid fullt ut, tilfaller ikke disse 19 respondentene målgruppen for undersøkelsen.

Figur 5-1: Har dere hjemmevaktordninger (beredskapsvaktordninger utenfor arbeidsstedet)?

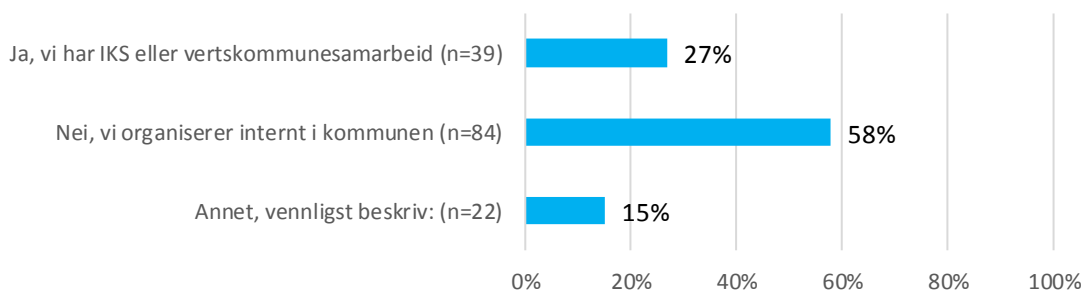

N=157 (ikke vektet)

Som det fremkommer av Figur 5-2 nedenfor oppgir 27 prosent av respondentene at de er organisert i et IKS eller vertskommunesamarbeid, mens 58 prosent organiserer internt i kommunen.

Blant de som benytter det åpne svarfeltet («Annet, vennligst beskriv»), svarer de fleste at de samarbeider med nabokommunen om overordnet beredskapsvakt. Det er også noen respondenter som forteller at de per dags dato er i en prosess med å slå tjenestene sammen med andre kommuners branntjenester.

Figur 5-2: Samarbeides det med andre kommuner om organisering av hjemmevakt?

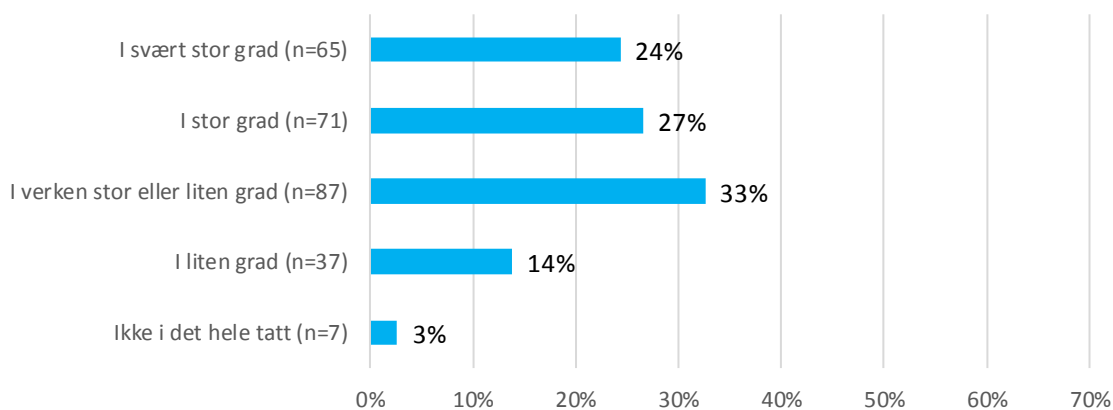
N=145 (ikke vektet)

Kun 8 prosent (3 respondenter) av kommunene som har inngått samarbeid med andre kommuner om branntjenester, oppgir at det ikke er deres kommune som er tjenesteverv eller ansvarlig for IKS'et.⁷ Dette betyr at det er hele 92 prosent av respondentenes kommuner som har ansvar for kommunesamarbeidet, noe som betyr at de øvrige svarene deres i denne undersøkelsen også representerer kommunene de samarbeider med.

For å finne ut hvor mange kommuner disse respondentene representerer stiller vi spørsmålet «Hvor mange kommuner svarer dere for? (Hvor mange kommuner er det i IKS/vertskommunesamarbeidet)». Det er stor variasjon i antallet kommuner som inngår i slike samarbeid. Det laveste registrerte antallet kommuner som samarbeider om branntjenestene i denne undersøkelsen, er to kommuner. I gjennomsnitt består vertskommunesamarbeidet/IKS-et av mellom 4 og 5 kommuner. Det største samarbeidet består av 11 kommuner. Til sammen representerer svarene til de 34 kommunene med kommunesamarbeid 156 kommuner totalt. Vi har derfor i rapporten vektet besvarelsene til disse, slik at vi får en mer korrekt fremstilling. «Antall respondenter» i kartleggingen for branntjenestene blir dermed 267, mot 145 før vektning.

I undersøkelsen ble respondentene også spurt om i hvilken grad hjemmevakten kombineres med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver. 51 prosent oppgir at personer med hjemmevakt i stor grad, eller i svært stor grad også har ordinær stilling hos samme arbeidsgiver (se Figur 5-3 nedenfor). 33 prosent svarer at de hverken i stor eller liten grad kombinerer hjemmevakt med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver, noe som kan tyde på at disse respondentene har en relativt jevn fordeling mellom arbeidstakere som kombinerer disse typene arbeidsvakter og arbeidstakere som ikke gjør det. I undersøkelsen til branntjenestene er det kun tre prosent som oppgir at hjemmevakten ikke i det hele tatt kombineres med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver.

Figur 5-3: I hvilken grad kombineres hjemmevakten med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver?

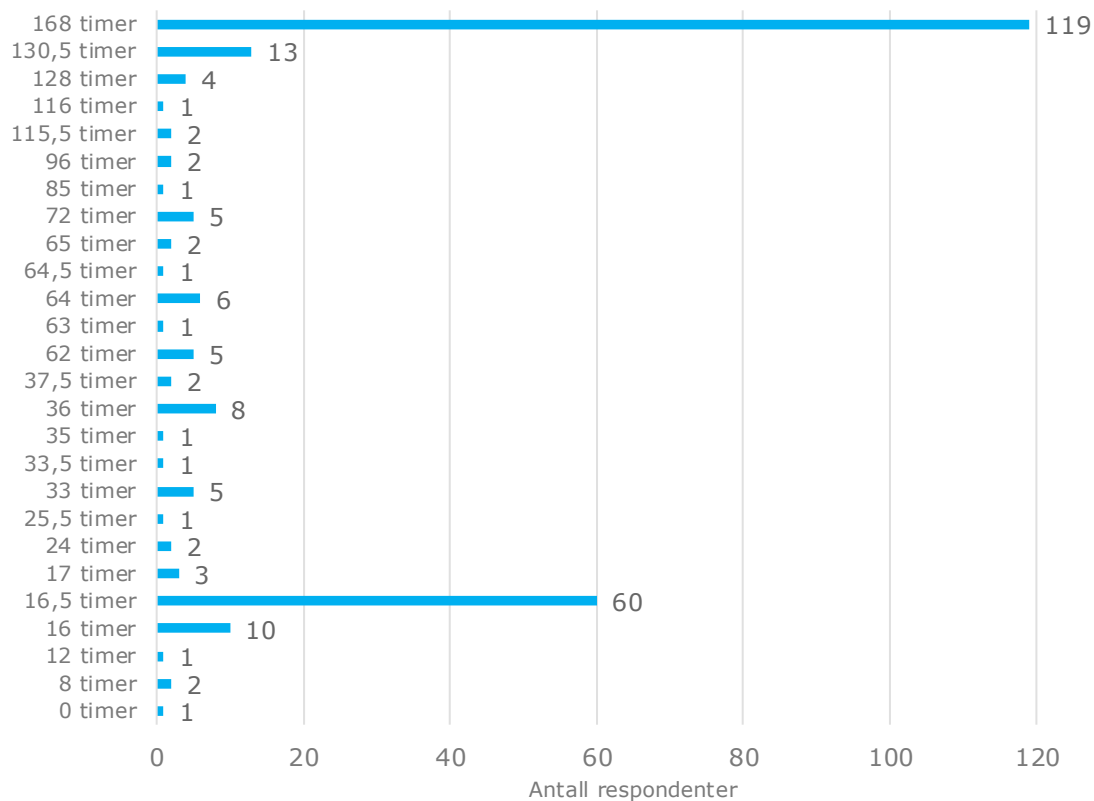
N=267 (vektet)

5.2 Tema 2 - Omfang

På spørsmål om hvor lenge en typisk hjemmevakt varer, svarer et klart flertall av respondentene 168 timer, noe som tilsvarer én sammenhengende uke. Som det fremgår av Figur 5-4 nedenfor er det også en relativt høy andel respondenter som oppgir at en vanlig hjemmevakt varer mellom 16 og 17 timer. Tretten respondenter svarer også at en typisk beredskapsvakt utenfor arbeidsstedet varer 130,5 timer.

⁷ Respondentene som fikk spørsmålet «er dere ansvarlige for vertskommunesamarbeidet eller IKS'et?» hadde benyttet det lukkede svaralternativet i det foregående spørsmålet i undersøkelsen der de oppga at kommunen var del av et kommunesamarbeid. Respondentene som valgte den åpne svarkategorien «annet, vennligst beskriv:» (som illustrert i figur 5-2) fikk ikke dette spørsmålet.

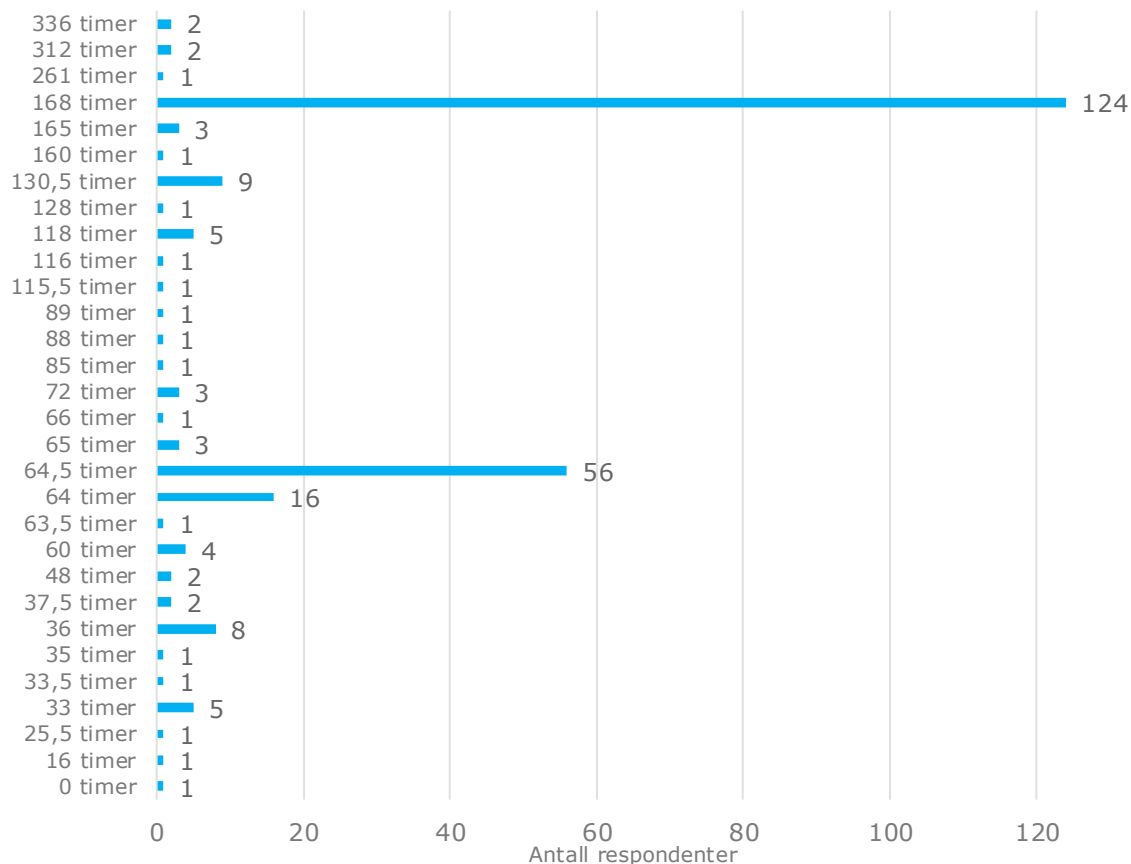
Figur 5-4: Hvor lenge varer typisk en hjemmevakt?

N=259 (vektet)

Som på spørsmålet om hvor lenge en typisk hjemmevakt varer, oppgir klart flest respondenter at den lengste sammenhengende hjemmevakten er på 168 timer. Samtidig er det også en del som svarer at den lengste vekten deres er på 64 eller 64,5 timer (se Figur 5-5).

Figur 5-5: Hvor lang er den lengste sammenhengende hjemmevakten?

N=259 (vektet)

De fleste respondentene oppgir at ansatte med hjemmevakt har de lengste vaktene kun en gang på rad, med et opphold i tid før neste gang de har denne vakt. Videre oppgis det at de ansatte som har hjemmevakter i gjennomsnitt har 2,4 vakter per måned. Her oppgir de fleste at de har en eller i underkant av én hjemmevakt i måneden.

Figur 5-6: Hjemmevaktens omfang

N=241 og N=257⁸ (vektet)

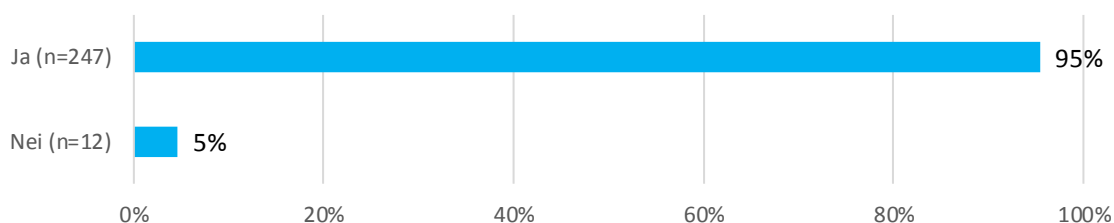
⁸ N=241 og N=257 og ikke N=259 grunnet umulige ekstremverdier for besvarelser på disse to variablene. Disse ble erstattet med «missing» i datasettet.

5.2.1 Responstid

Som nevnt har responstid blitt tolket ulikt blant noen av respondentene, og gjerne spesielt på tvers av tjenesteområdene. Eksempelvis kan responstid tolkes som tiden man har på seg til å komme seg ut av hjemmet, tiden man har på seg til å respondere på telefon eller tiden man har på seg til å møte på et avtalt sted.

På spørsmålet om krav til responstid i hjemmevakten svarer hele 95 prosent av respondentene innen brantjenester at de har krav om responstid på hjemmevakten.

Figur 5-7: Har dere krav om responstid i hjemmevakten?

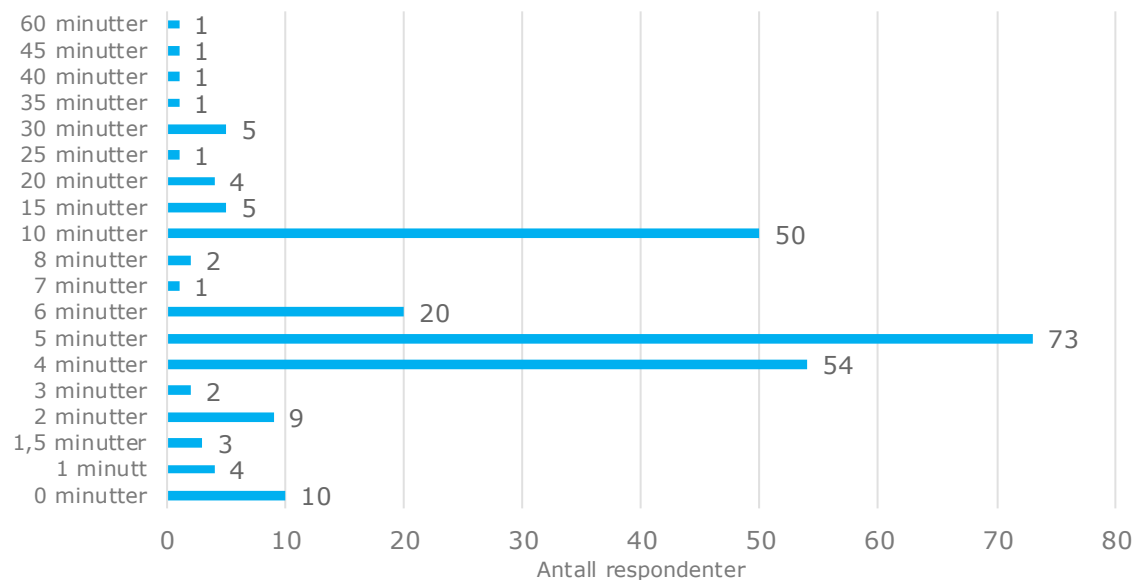
N=259 (vektet)

På spørsmålet om hva kravet om responstid er under hjemmevakten, svarer flest respondenter at de har en responstid på fem minutter, dernest fire minutter og 10 minutter. Det gjennomsnittlige kravet om responstid på tvers av respondentene i undersøkelsen til brantjenestene er ca. syv minutter.

Videre svarer 32 prosent av respondentene at de har ulike krav om responstid til ulike tider av døgnet/uken. En kommentar som gikk igjen i det åpne svarfeltet var «4 minutter om dagen og 6 minutter om natten», og det var også noen som supplerte med «se dimensjoneringsforskriften». I dimensjoneringsforskriften står det blant annet for tettsteder med 3-8000 innbyggere at «*hele styrken bor eller arbeider innenfor en oppmøtetid til brannstasjonen på 4 minutter på dagtid og 6 minutter om natten (nedfelles i ansettelsesbetingelsene)*».

Videre var det kommentarer om at responstid er forstått som tiden fra alarmen går til man er i innsats på skadested. Videre har vi fått en kommentar om at deltid har kortere responstid enn heltidspersonell. Innsatsleder har lenger responstid. Noen skrev også at de hadde dagkasernert styrke mandag til fredag dagtid med responstid på ett minutt. Det er også noen som får telefon hvis noe skjer, og bestemmer deretter om det medfører utrykning. Utrykning medfører i så fall at utrykningen normalt skjer innen fem minutter.

Figur 5-8: Hva er kravet om responstid under hjemmevakten?

N=247 (vektet)

5.2.2 Utrykninger

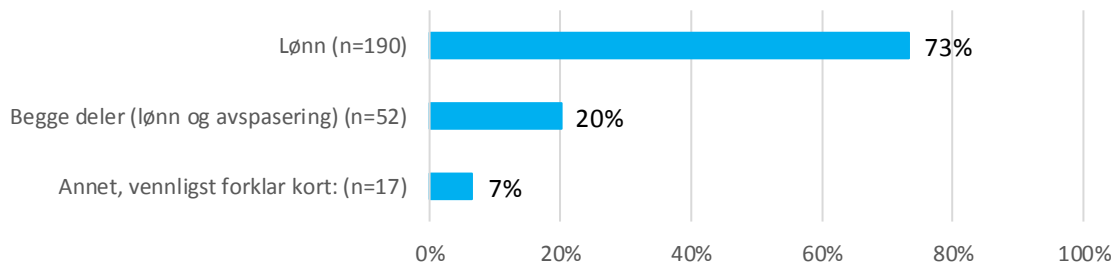
På spørsmål om hvor mange utrykninger brantjenestene har under hjemmevaktene i løpet av en måned finner vi stor spredning i svarene. Det høyeste oppgitte antallet er 40 utrykninger i måneden, mens i den andre enden av skalaen er det også en som svarer at de vanligvis ikke har utrykninger. I gjennomsnitt er det ca. seks utrykninger per måned under en typisk hjemmevakt.

Respondentene ble også spurt om hvor lenge en typisk utrykning under hjemmevakt varer. Svarene på dette spørsmålet varierer også mye, og varigheten på utrykningene oppgis å være fra 0 til 40 timer. I gjennomsnitt varer utrykningen i ca. 3 timer.

5.3 Tema 3 - Kompensasjon

På spørsmålet om hvordan selve hjemmevakten kompenseres (ikke inkludert utrykning), finner vi at 73 % av respondentene oppgir at hjemmevakten kompenseres med lønn. 20 % rapporterer om en kombinasjon av lønn og avspasering. Blant kommentarene i kategorien «annet» svarer de fleste at de enten kompenseres med lønn eller en kombinasjon mellom lønn og avspasering. En respondent oppgir at deltidsansatte får utbetalt lønn, mens heltidsansatte kompenseres med avspasering.

Figur 5-9: Hvordan kompenseres selve hjemmevakten (ikke inkludert utrykning)?

N=137 (vektet)

6. HELSE OG OMSORG

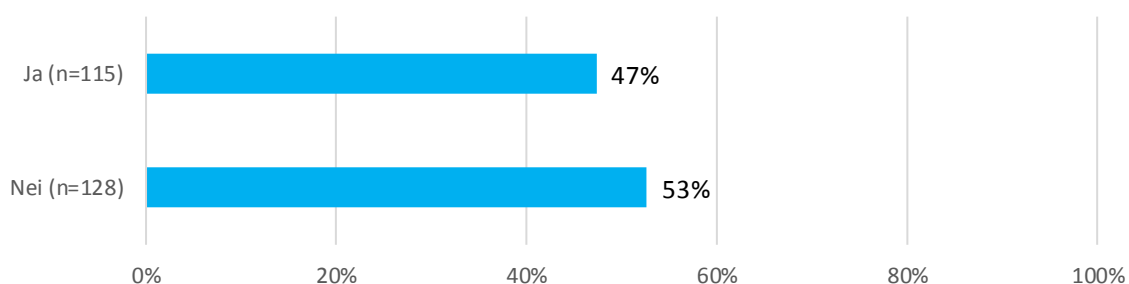
6.1 Tema 1 – Organisering

I dette kapitlet av kartleggingen undersøker vi organisering og omfang av hjemmevaktordninger innen helse og omsorg. Vi er derfor utelukkende interessert i svarene til respondenter som har beredskapsvaktordninger der arbeidstakeren har vakt utenfor arbeidsstedet, hvor vakten ikke gjelder som arbeidstid fullt ut. Med dette som utgangspunkt stiller vi noen enkle spørsmål innledningsvis, for å sikre at riktig målgruppe besvarer undersøkelsen.

Blant de 243 respondentene som besvarte spørreundersøkelsen om beredskapsvakt i tjenestene innen helse og omsorg, svarte over halvparten (53 prosent) at de ikke har hjemmevaktordninger. Dette betyr at disse ikke er i målgruppen for undersøkelsen, og respondentene fikk derfor avsluttet sin undersøkelse.

47 prosent svarer at de har hjemmevaktordninger (se Figur 6-1 nedenfor). Av disse er det 16 respondenter som oppgir at hjemmevaktene i deres kommune anses som ordinær arbeidstid. Fordi vi med denne undersøkelsen ønsker å kartlegge beredskapsvakter utenfor arbeidsstedet, tilfaller ikke disse respondentene målgruppen for undersøkelsen.

Figur 6-1: Har dere hjemmevaktordninger (beredskapsvaktordninger utenfor arbeidsstedet)?

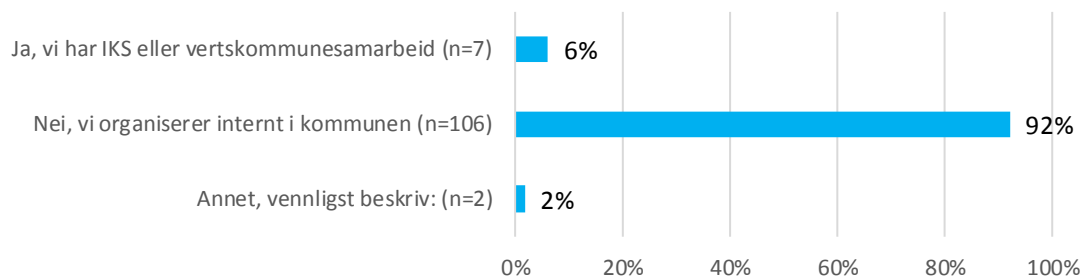
N=243 (ikke vektet)

I motsetning til i de kommunale branntjenestene og de kommunale barnevernstjenestene er det svært få kommuner som samarbeider med andre om tjenestene innen helse og omsorg. Dette fremgår av svarene på undersøkelsen, som illustrert i Figur 6-2 nedenfor. Det er kun seks prosent av respondentene som oppgir at de har IKS eller vertskommunesamarbeid, mens 92 prosent organiserer hjemmevaktene internt i kommunen.

Av de fem⁹ respondentene som oppgir at kommunen har vertskommunesamarbeid eller IKS, er det kun én kommune som har ansvaret for tjenestene i samarbeidet, og videre at samarbeidet kun omfatter to kommuner totalt. De resterende fire respondentene oppgir at deres kommune ikke er vert for hjemmevaktordningen eller andre tjenester. Vi har derfor i rapporten vektet besvarelsen til respondenten som oppgir at de har ansvar for to kommuner, slik at vi får en mer korrekt fremstilling. «Antall respondenter» i kartleggingen for helse og omsorg blir dermed 116, mot 115 før vekting.

⁹ Her er to av de syv respondentene tatt ut av spørsmålet på bakgrunn av at de på et tidligere spørsmål oppgir at hjemmevaktene er inkludert i ordinær arbeidstid.

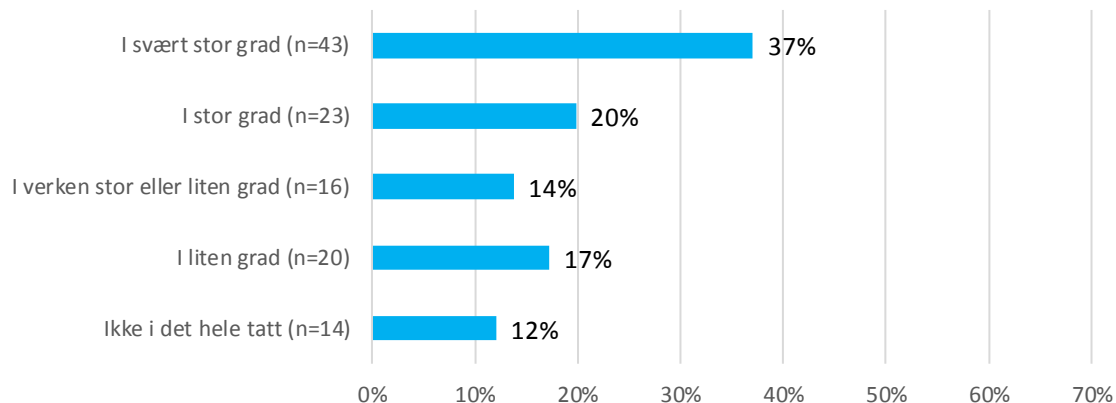
Figur 6-2: Samarbeides det med andre kommuner om organisering av hjemmevakt?

N=115 (ikke vektet)

I undersøkelsen ble respondentene også spurt om i hvilken grad hjemmevakten kombineres med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver. 57 prosent oppgir at personer med hjemmevakt i stor eller svært stor grad også har ordinær stilling hos samme arbeidsgiver (se Figur 6-3 nedenfor). 13 prosent svarer at de hverken i stor eller liten grad kombinerer hjemmevakt med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver, mens 29 prosent oppgir at hjemmevakten i liten grad eller ikke i det hele tatt kombineres med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver.

Figur 6-3: I hvilken grad kombineres hjemmevakten med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver?

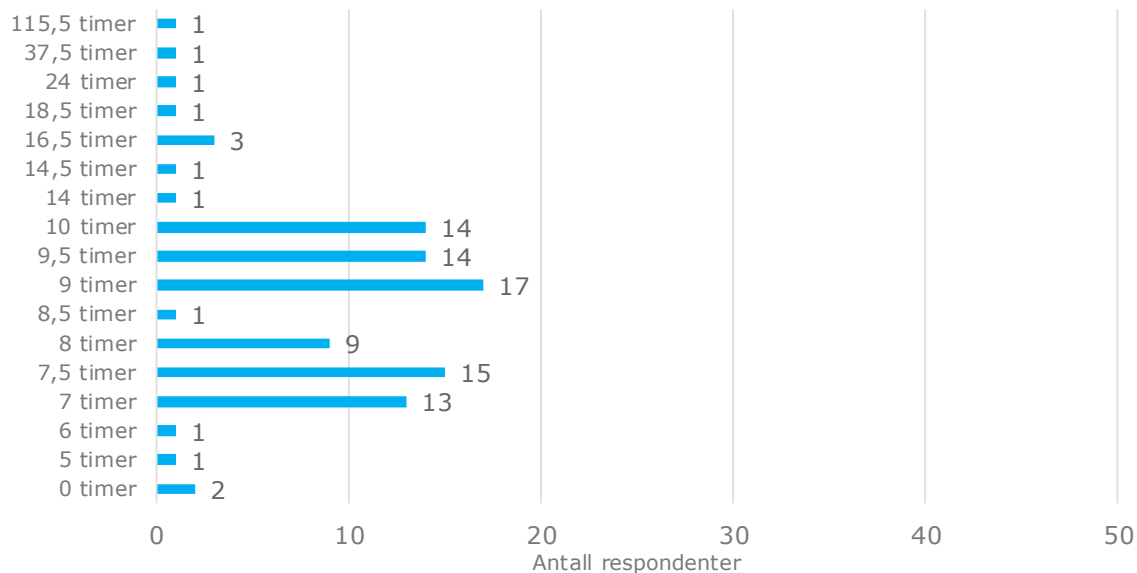

N=116 (vektet)

6.2 Tema 2 - Omfang

På spørsmål om hvor lenge en typisk hjemmevakt varer, svarer de fleste respondentene mellom 7-8 timer og 9-10 timer (86 % av alle respondentene), illustrert i Figur 6-4. Varigheten til en typisk hjemmevakt varierer fra 0 – 115,5 timer.

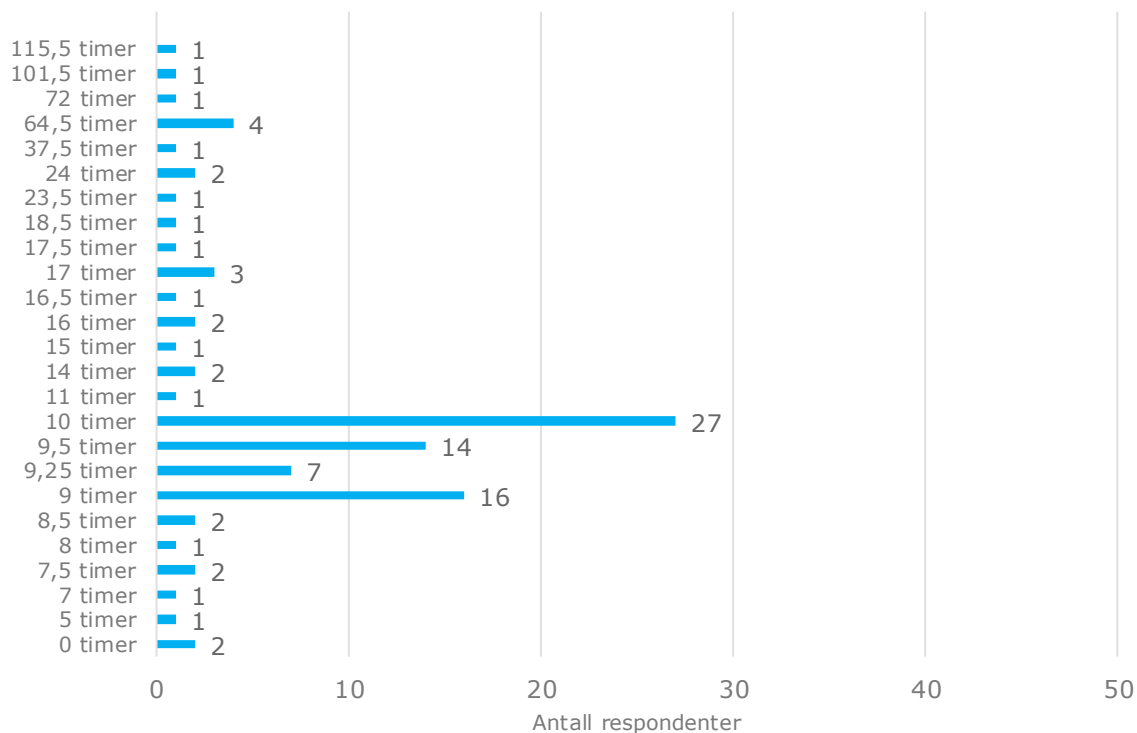
Figur 6-4: Hvor lenge varer typisk en hjemmevakt?

N=96 (vektet)

Figur 6-5 illustrerer svarfordelingen på spørsmålet om hvor lang den lengste sammenhengende hjemmevakten er. Vi ser av det er noen lunde samme spredning som på spørsmålet om en typisk hjemmevakt, men at antallet som har svart 7-8 timer ikke lenger skiller seg ut. Det er markant flere som har svart 9-10 timer (to tredjedeler av respondentene), og det er også flere i den øvre delen av intervallet (24 timer og lengre).

Figur 6-5: Hvor lang er den lengste sammenhengende hjemmevakten?

N=96 (vektet)

Respondentene oppgir at man har de lengste sammenhengende hjemmevaktene i snitt 2,4 ganger på rad. De fleste respondentene oppgir at ansatte med hjemmevakt har den lengste vakt kun en gang av gangen, men det er fire respondenter med 10 eller flere vakter på rad som trekker gjennomsnittet opp. De ansatte som har hjemmevakter har i gjennomsnitt 2,1 vakter per måned. Her oppgir de fleste at de har en eller i underkant av én hjemmevakt i måneden.

Figur 6-6: Omfang

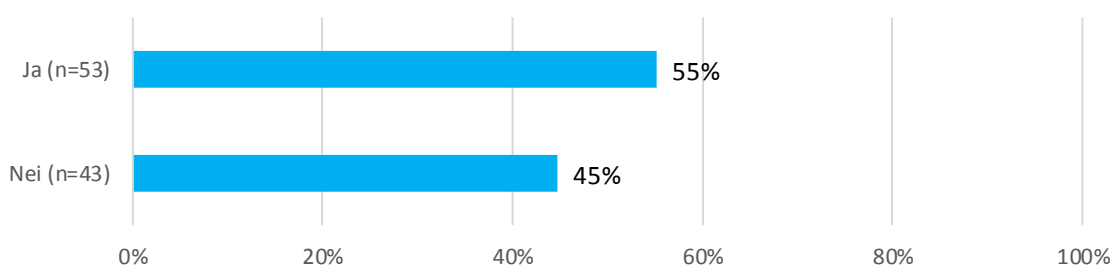
N=96 (vektet)

6.2.1 Responstid

Som nevnt har responstid blitt tolket ulikt blant noen av respondentene, og gjerne spesielt på tvers av tjenesteområdene. Eksempelvis kan responstid tolkes som tiden man har på seg til å komme seg ut av hjemmet, tiden man har på seg til å respondere på telefon eller tiden man har på seg til å møte på et avtalt sted.

På spørsmål om det er krav om responstid i hjemmevaktene, svarer 55 prosent ja, illustrert i Figur 6-7.

Figur 6-7: Har dere krav om responstid i hjemmevaktene?

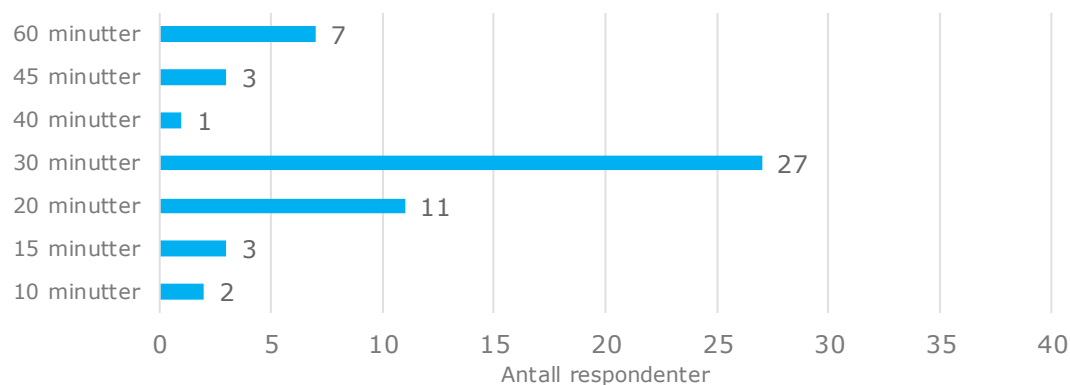

N=96 (vektet)

Figur 6-8 viser svarfordelingen til spørsmålet om hva kravet om responstid under hjemmevaktene er. Vi ser at responstid på 30 minutter er svart hyppigst. Videre ser vi at kravet om responstid varierer fra 10 til 60 minutter. Det gjennomsnittlige kravet om responstid under hjemmevaktene er 31 minutter.

Av de 53 respondentene er det kun tre som svarer at det er ulike krav om responstid til ulike tider av døgnet/uken.

Figur 6-8: Hva er kravet om responstid under hjemmevakten?

N=53 (vektet)

6.2.2 Utrykninger

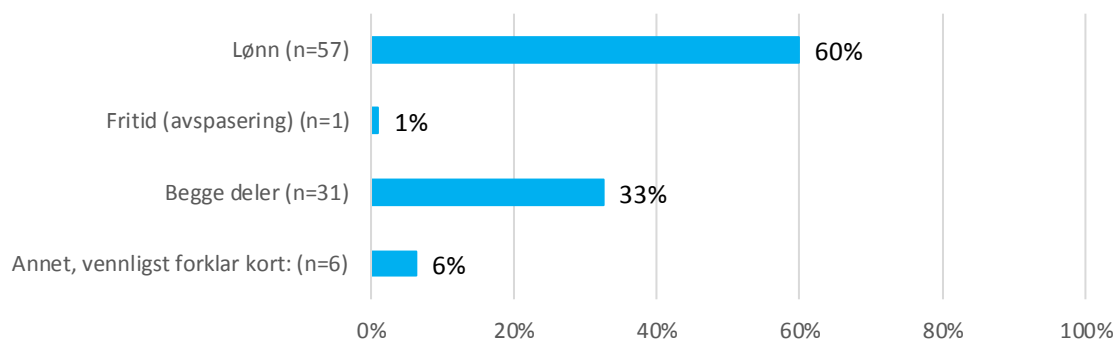
På spørsmål om hvor mange utrykninger de har under hjemmevaktene i løpet av en måned varierer svarene fra null til 15 utrykninger. Det er flest som svarer én utrykning, men også en del som oppgir null utrykninger. Dette til tross, vi finner et gjennomsnitt på 2,3 utrykninger per måned under en typisk hjemmevakt. Dette skyldes i hovedsak at fem respondenter oppgir 10 utrykninger og en respondent oppgir 15.

Respondentene ble også spurt om hvor lenge en typisk utrykning under hjemmevakt varer, og varigheten på utrykningene oppgis å være fra null til 13 timer.¹⁰ Ca. tre fjerdedeler av respondentene svarer at utrykningen varer i 1 eller 2 timer. Gjennomsnittlig lengde på utrykningene er cirka 1,5 time.

6.3 Tema 3 – Kompensasjon

60 % av respondentene oppgir at hjemmevakten kompenseres med lønn, mens kun én respondent oppgir fritid (avspasering). 33 % forteller om en kombinasjon mellom lønn og avspasering. Blant kommentarene i kategorien «annet» svarer de fleste at de enten kompenseres med lønn eller en kombinasjon mellom lønn og avspasering.

Figur 6-9: Hvordan kompenseres selve hjemmevakten (ikke inkludert utrykning)?

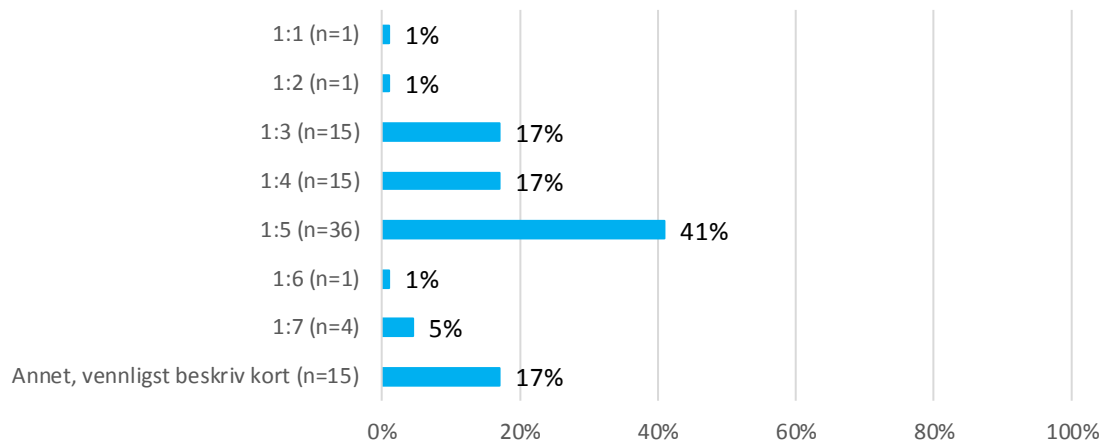
N=95 (vektet)

På spørsmål om hvor stor del av hjemmevakten de kompenseres med lønn, svarer over 41 % at de får betalt for hver femte time av hjemmevakten. 17 % oppgir å få betalt for hver tredje time

¹⁰ Har tatt bort to respondenter med varighet på hhv. 60 og 30 timer

av vekten, og 17 % oppgir å få betalt for hver fjerde time. I kommentarene i kategorien « annet » fortelles det om et fast lønnsystem med tillegg for kveld, natt og helligdager.

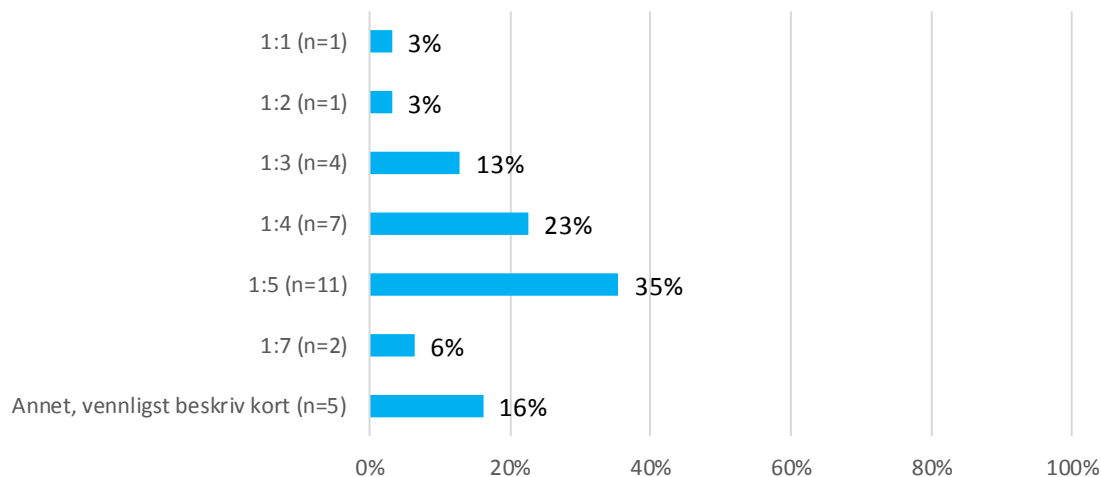
Figur 6-10: Lønn: Hvordan kompenseres selve hjemmevakten (ikke inkludert utrykning)?

N=88 (vektet)

For de som kompenseres med fritid er det vanligst å få en time avspasering (35 %) for hver femte time av hjemmevakten. 23 % oppgir at de får en time avspasering for hver fjerde time av hjemmevakten. I svarkategorien « annet » forteller respondenter om ulike løsninger hvor noen for eksempel får en dag avspasering for hver tiende vakt i tillegg til utbetalt lønnstillegg.

Figur 6-11: Fritid: Hvordan kompenseres selve hjemmevakten (ikke inkludert utrykning)?

N=31 (vektet)

7. TEKNISK DRIFT VANN OG AVLØP

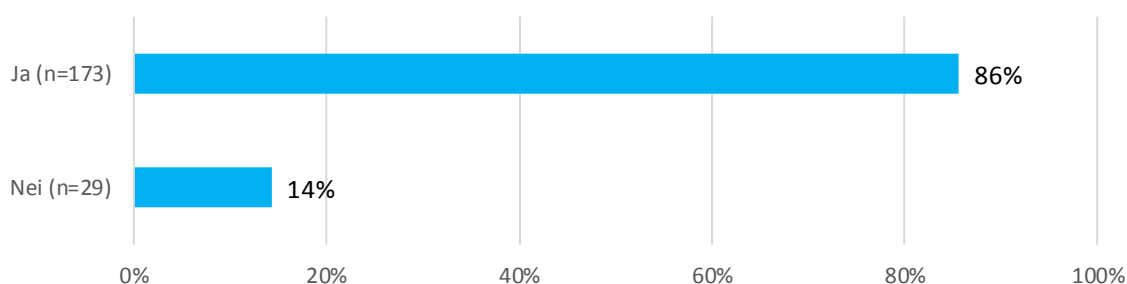
7.1 Tema 1 - Organisering

I dette kapitlet av kartleggingen undersøker vi organisering og omfang av hjemmevaktordninger innen teknisk drift VA. Vi er derfor utelukkende interessert i svarene til respondenter som har beredskapsvaktordninger der arbeidstakeren har vakt utenfor arbeidsstedet, hvor vakten ikke gjelder som arbeidstid fullt ut. Med dette som utgangspunkt stiller vi noen enkle spørsmål innledningsvis, for å sikre at riktig målgruppe besvarer undersøkelsen.

Blant de 202 respondentene som besvarte spørreundersøkelsen om beredskapsvakt i teknisk drift innen vann og avløp, svarte 14 prosent at de ikke har hjemmevaktordninger i sin kommune. Dette betyr at disse ikke er i målgruppen for undersøkelsen, og respondentene fikk derfor avsluttet sin undersøkelse.

86 prosent svarer at de har hjemmevaktordninger (se Figur 7-1 nedenfor). Av disse er det 11 prosent som oppgir at hjemmevaktene i deres kommune anses som ordinær arbeidstid. Fordi vi med denne undersøkelsen ønsker å kartlegge beredskapsvakter utenfor arbeidsstedet, tilfaller ikke disse målgruppen for undersøkelsen.

Figur 7-1: Har dere hjemmevaktordninger (beredskapsvaktordninger utenfor arbeidsstedet)?

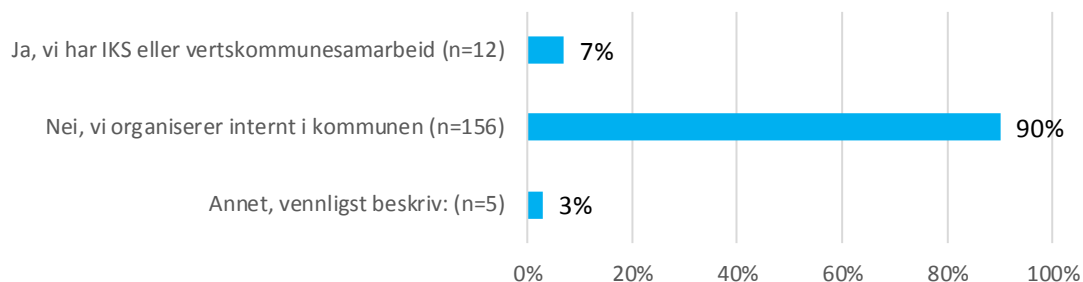

N=202 (ikke vektet)

7 prosent av de som besvarte undersøkelsen er med i et IKS eller vertskommunesamarbeid, og kun to respondenter svarer at deres kommune står ansvarlig for drift av tjenestene det samarbeides om. Begge disse oppgir videre at det kun er to kommuner involvert i samarbeidene. Som for de andre tjenesteområdene har vi derfor i rapporten vektet besvarelsene til respondentene som oppgir at de har ansvar for flere kommuner, slik at vi får en mer korrekt fremstilling. «Antall respondenter» i kartleggingen for teknisk drift VA blir dermed 175, mot 173 før vekting.

Som illustrert i Figur 7-2 nedenfor svarer 90 prosent at de organiserer hjemmevaktene internt i kommunen.

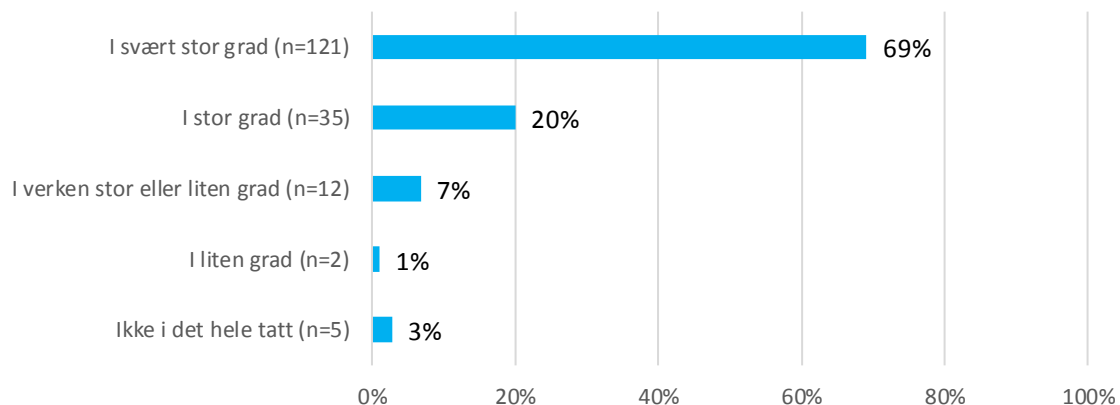
Figur 7-2: Samarbeides det med andre kommuner om organisering av hjemmevakt?

N=173 (ikke vektet)

Det fremgår også fra undersøkelsen at det innen teknisk drift av vann og avløp er svært vanlig å kombinere hjemmevakten med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver. 89 prosent svarer at de i svært stor eller stor grad har arbeidstakere i ordinær stilling samtidig som de har hjemmevaktordning (se Figur 7-3 nedenfor). Syv prosent svarer at de hverken i stor eller liten grad kombinerer hjemmevakt med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver, mens kun 4 prosent oppgir at hjemmevakten i liten grad eller ikke i det hele tatt kombineres med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver.

Figur 7-3: I hvilken grad kombineres hjemmevakten med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver?

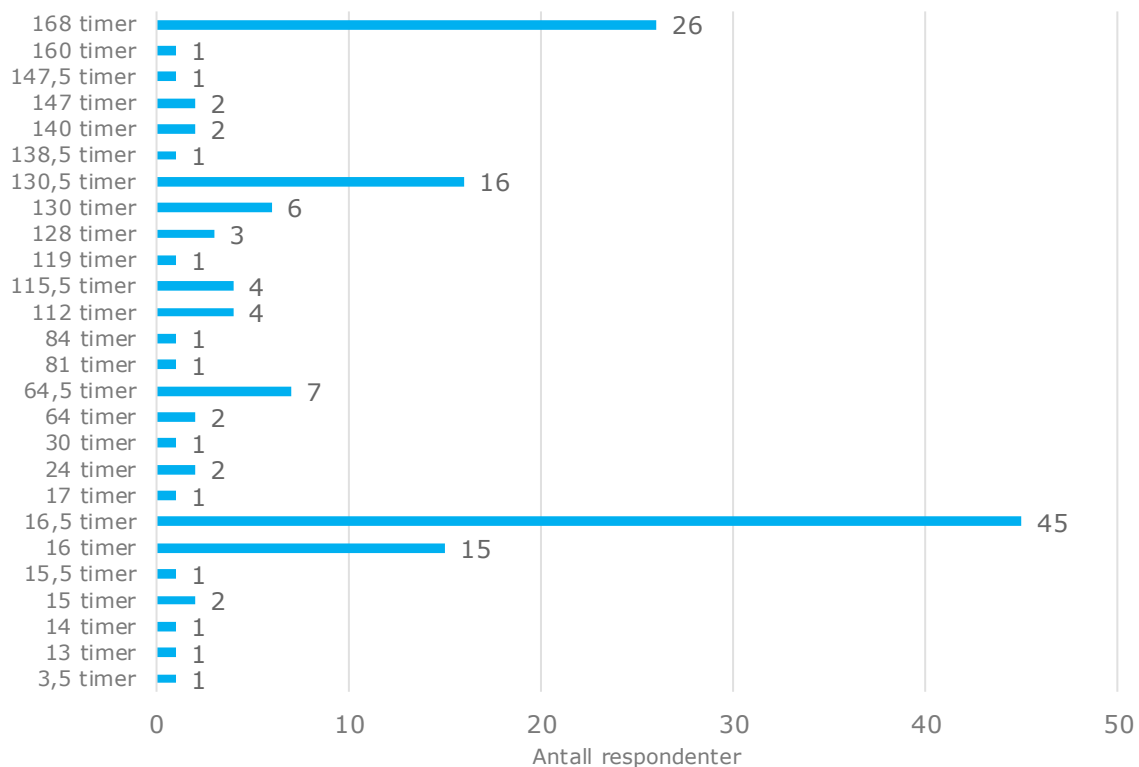

N=175 (vektet)

7.2 Tema 2 - Omfang

På spørsmål om hvor lenge en typisk hjemmevakt varer, svarer de fleste respondentene mellom 16 og 17 timer, noe som tilsvarer de resterende timene av døgnet etter at normal dagvakt (7-8 timer) er over. Videre ser vi av Figur 6-4 at det også er en stor andel som svarer 168 og 130,5 timer. Dette tilsvarer henholdsvis en hel uke og en hel uke fratrukket en arbeidsuke (37,5 timer).

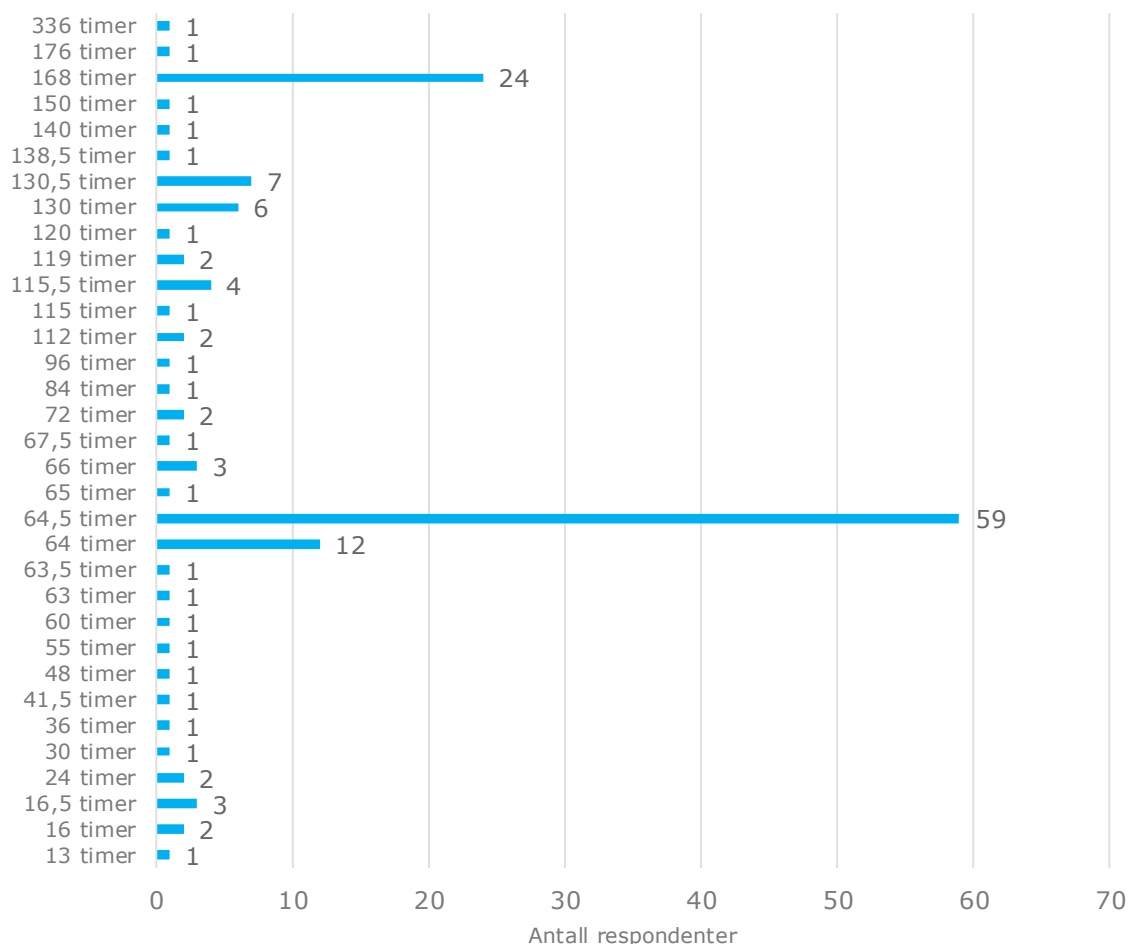
Figur 7-4: Hvor lenge varer typisk en hjemmevakt?

N=148 (vektet)

På spørsmålet om hvor lang den lengste sammenhengende hjemmevakt er fikk vi stor spredning i svarene, men man ser igjen samme bilde som for varigheten til en typisk hjemmevakt; hovedvekten ligger rundt 64 og 64,5 timer, samtidig som en del svarer 168 timer (se Figur 7-5). Det er derfor nærliggende å tro at de lengste sammenhengende hjemmevaktene omfatter hele helger, samt en «heluke-løsning».

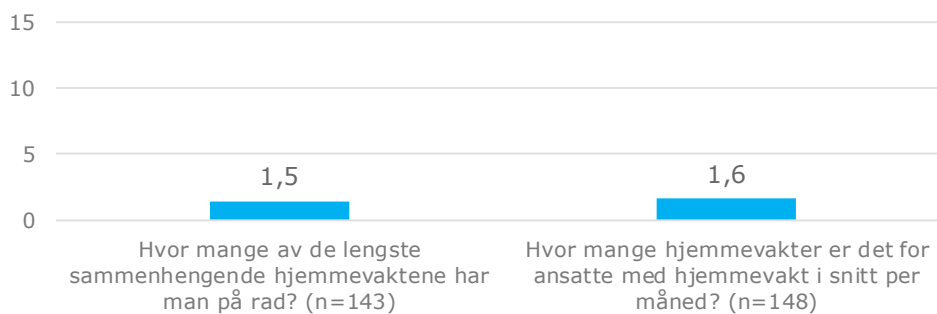
Figur 7-5: Hvor lang er den lengste sammenhengende hjemmevakten?

N=148 (vektet)

I gjennomsnitt har respondenter de lengste sammenhengende hjemmevaktene i gjennomsnitt 1,5 ganger på rad. Igjen oppgir de fleste respondentene at ansatte med hjemmevakt har de lengste vaktene kun en gang på rad. Dette underbygger vår antakelse om at de lengste vaktene ofte omfatter helgene. De ansatte som har hjemmevakter har i gjennomsnitt 1,6 vakter per måned. Her oppgir de fleste at de har en eller i underkant av en hjemmevakt i måneden.

Figur 7-6: Omfang

N=143 og N=148¹¹ (vektet)

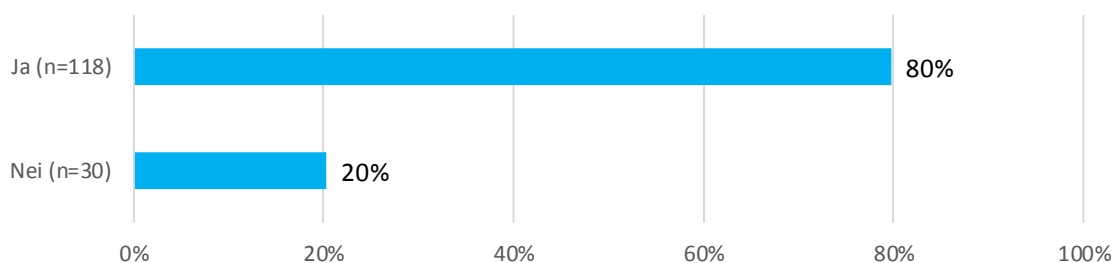
¹¹ N=143 og ikke N=148 grunnet umulige ekstremverdier for besvarelser på denne variabelen. Disse ble erstattet med «missing» i datasettet.

7.2.1 Responstid

Som nevnt har responstid blitt tolket ulikt blant noen av respondentene, og gjerne spesielt på tvers av tjenesteområdene. Eksempelvis kan responstid tolkes som tiden man har på seg til å komme seg ut av hjemmet, tiden man har på seg til å respondere på telefon eller tiden man har på seg til å møte på et avtalt sted.

På spørsmål om det er krav om responstid i hjemmevaktene, svarer 80 prosent ja, illustrert i Figur 7-7.

Figur 7-7: Har dere krav om responstid i hjemmevakten?

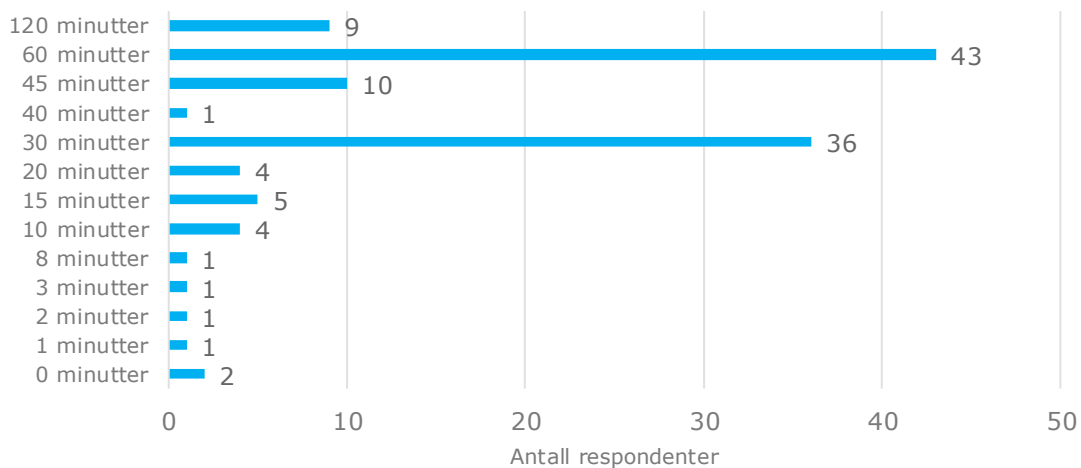
N=148 (vektet)

Av de 118 respondentene som oppgir at de har krav om responstid i hjemmevakten svarer flest enten 30 minutter eller 60 minutter, henholdsvis 31 og 37 prosent. Som vi ser av Figur 6-8 varierer kravet om responstid fra null til 120 minutter. Seks respondenter oppgir en responstid på åtte minutter eller mindre i responstid. Det gjennomsnittlige kravet om responstid under hjemmevakten er 46 minutter.

Vi har her fått tilbakemeldinger om at responstiden avhenger av alvorlighetsgrad, og at noen alarmer krever umiddelbar respons, men at det kan utføres hjemmefra. Andre alarmer kan ventes med til ordinær arbeidstid. Andre rapporterer at utrykning skal skje umiddelbart. Responstid har i det tilfellet blitt forstått som tid fra beskjed til man er på vei til hendelsesstedet.

114 av de 118 respondentene har samme krav om responstid gjennom hele døgnet/uken.

Figur 7-8: Hva er kravet om responstid under hjemmevakten?

N=148 (vektet)

7.2.2 Utrykninger

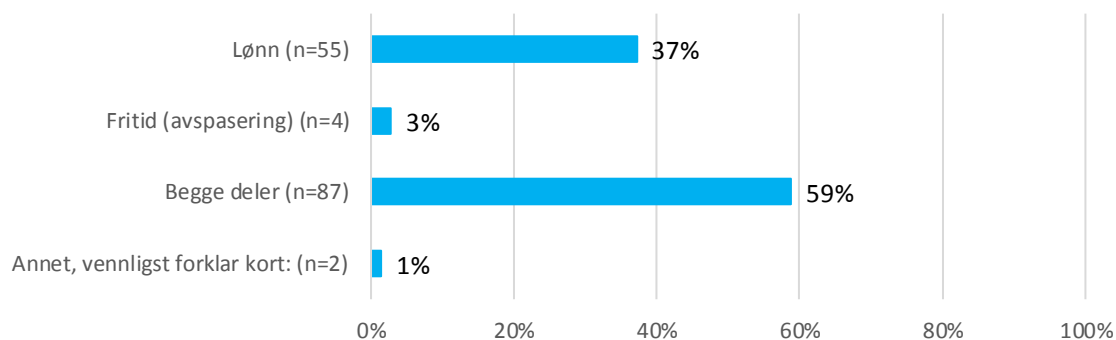
De fleste respondentene svarer at de har 10 eller færre utrykninger per måned. Ser vi alle respondentenes svar under ett finner vi et gjennomsnitt på 8,3 utrykninger i per måned under en typisk hjemmevakt.

Respondentene ble også spurt om hvor lenge en typisk utrykning under hjemmevakt varer. Svarene på dette spørsmålet varierer noe, hvor varigheten på utrykningene oppgis å være fra en til åtte timer. Gjennomsnittlig lengde på utrykningene er ca. 2,5 time.

7.3 Tema 3 - Kompensasjon

Av respondentene oppgir 37 % at hjemmevakten kompenseres med lønn, mens kun 3 % oppgir fritid (avspasering). Hele 59 % forteller om en kombinasjon mellom lønn og avspasering. Blant kommentarene i kategorien «annet» svares det at de får utbetalt lønnskompensasjon i tillegg til en dag avspasering dagen etter hjemmevakt og en annen respondent forteller at de kan velge mellom avspasering og lønn, men at de fleste da velger å få utbetalt lønn.

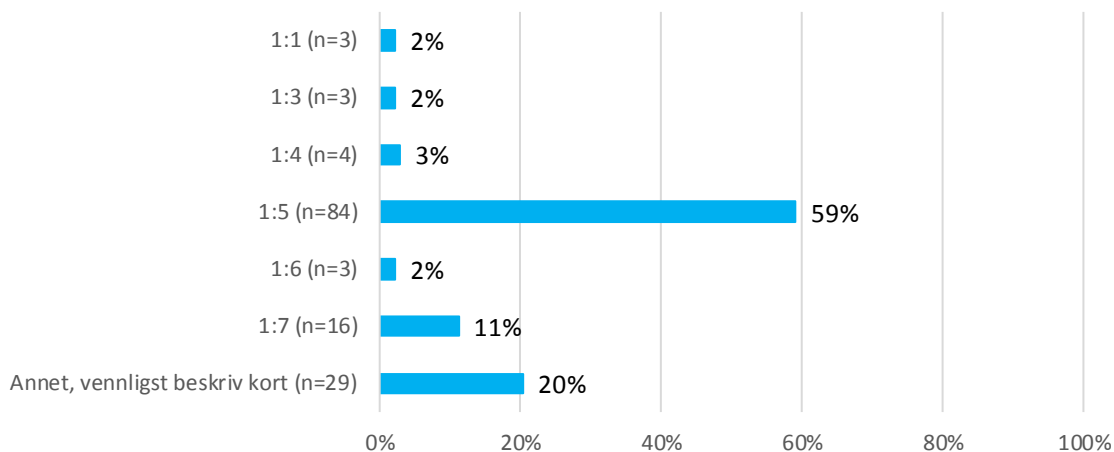
Figur 7-9: Hvordan kompenseres selve hjemmevakten (ikke inkludert utrykning)?

N=148 (vektet)

På spørsmål om hvor stor del av hjemmevakten de kompenseres med lønn, svarer 59 % at de får betalt for hver femte time av hjemmevakten. 11 % oppgir å få betalt for hver syvende time av vekten. I kommentarene i kategorien «annet» fortelles det om et fast lønssystem med tillegg for kveld, natt og helligdager. Noen skriver også om et tillegg i årslønn, men andre skriver om et fast beløp per hjemmevakt.

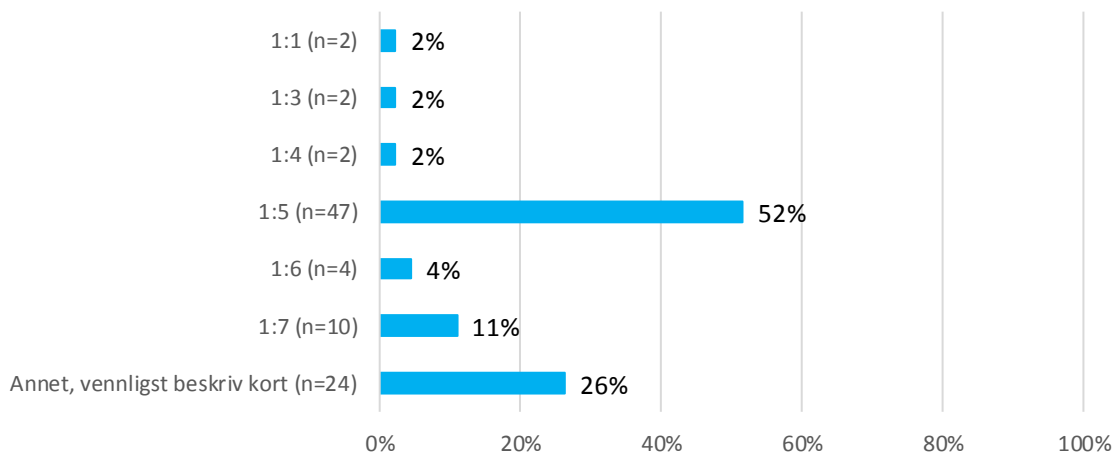
Figur 7-10: Lønn: Hvordan kompenseres selve hjemmevakten (ikke inkludert utrykning)?

N=142 (vektet)

For de som kompenseres med fritid er det vanligst med en time avspasering (52 %) for hver femte time av hjemmevakten. 11 % oppgir at de får en time avspasering for hver syvende time av hjemmevakten. I svarkategorien «annet» forteller respondenter om ulike løsninger eksempelvis gjennom en avspaseringsdag umiddelbart etter en uke med hjemmevakt. Andre forteller om hvordan fritid kombineres med lønn, og at de kan velge mellom de to kompensasjonsformene.

Figur 7-11: Avspasering: Hvordan kompenseres selve hjemmevakten (ikke inkludert utrykning)?

N=91 (vektet)

8. TEKNISK DRIFT VEI

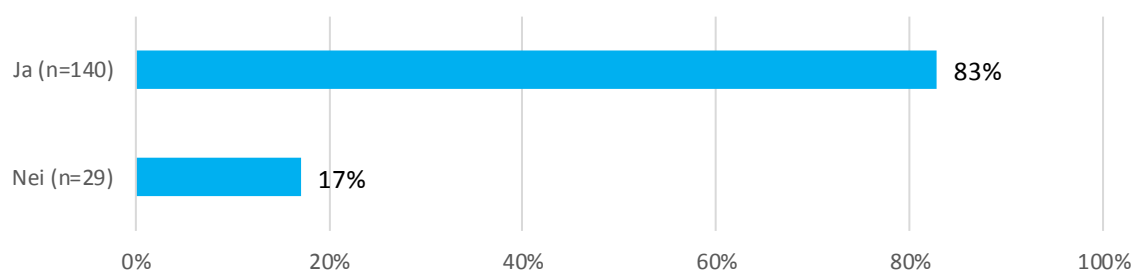
8.1 Tema 1 - Organisering

I dette kapittelet av kartleggingen undersøker vi organisering og omfang av hjemmevaktordninger innen teknisk drift vei. Vi er derfor utelukkende interessert i svarene til respondenter som har beredskapsvaktordninger der arbeidstakeren har vakt utenfor arbeidsstedet, hvor vakten ikke gjelder som arbeidstid fullt ut. Med dette som utgangspunkt stiller vi noen enkle spørsmål innledningsvis, for å sikre at riktig målgruppe besvarer undersøkelsen.

Blant de 169 respondentene som besvarte spørreundersøkelsen om beredskapsvakt i teknisk drift innen vei, svarte 17 prosent at de ikke har hjemmevaktordninger i sin kommune. Dette betyr at disse ikke er i målgruppen for undersøkelsen, og respondentene fikk derfor avsluttet sin undersøkelse.

83 prosent svarer at de har hjemmevaktordninger (se Figur 8-1 nedenfor). Av disse er det 13 prosent som oppgir at hjemmevaktene i deres kommune anses som ordinær arbeidstid. Fordi vi med denne undersøkelsen ønsker å kartlegge beredskapsvakter utenfor arbeidsstedet, tilfaller ikke disse 18 respondentene målgruppen for undersøkelsen.

Figur 8-1: Har dere hjemmevaktordninger (beredskapsvaktordninger utenfor arbeidsstedet)?

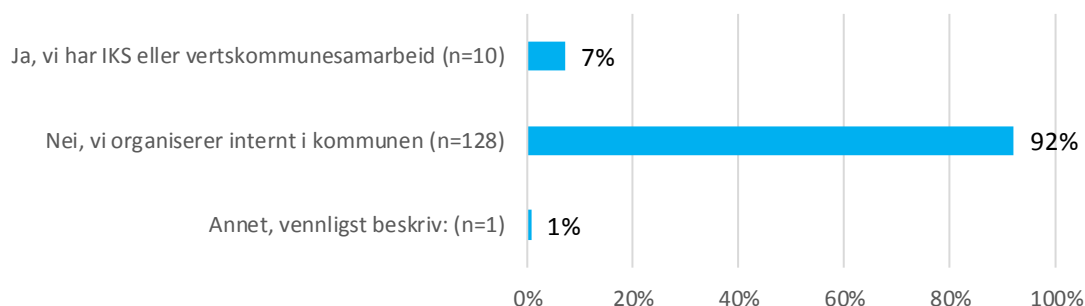

N=169 (ikke vektet)

Svarene som oppgis på spørsmål om samarbeid med andre kommuner innen teknisk drift av veier har store likhetstrekk med svarene vi i undersøkelsen som gikk til teknisk drift av vann og avløp. Som det fremkommer av Figur 8-2 er det få kommuner som samarbeider med andre. 92 prosent organiserer hjemmevaktene internt i egen kommune.

Kun syv prosent oppgir å samarbeide om disse tjenestene i IKS eller vertskommunesamarbeid. Dette tilsvarer ti respondenter. Fem av disse svarer at deres kommune står ansvarlig for den tekniske driften det samarbeides om. Antallet kommuner involvert i disse samarbeidene varierer fra to til fem, og de fem respondentene svarer for 15 kommuner samlet sett. Som for de andre tjenesteområdene har vi derfor i rapporten vektet besvarelsene til respondentene som oppgir at de har ansvar for flere kommuner, slik at vi får en mer korrekt fremstilling. «Antall respondenter» i kartleggingen for teknisk drift vei blir dermed 149, mot 139 før vekting.

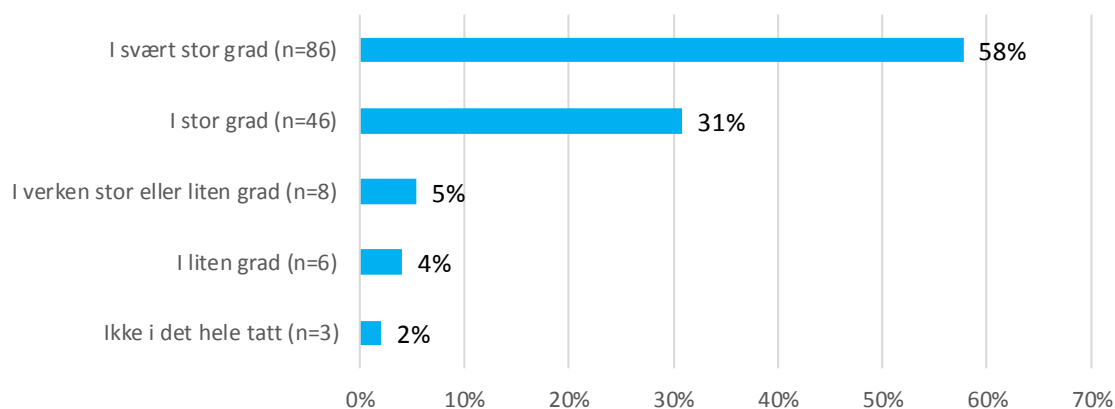
Figur 8-2: Samarbeides det med andre kommuner om organisering av hjemmevakt?

N=139 (ikke vektet)

Det fremgår også fra undersøkelsen at det også innen teknisk drift av veier i kommunene er svært vanlig å kombinere hjemmevakten med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver. 89 prosent svarer at de i svært stor eller stor grad har arbeidstakere i ordinær stilling samtidig som de har hjemmevakt (se Figur 8-3 nedenfor). Fem prosent svarer at de hverken i stor eller liten grad kombinerer hjemmevakt med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver, mens seks prosent oppgir at hjemmevakten i liten grad eller ikke i det hele tatt kombineres med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver.

Figur 8-3: I hvilken grad kombineres hjemmevakten med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver?

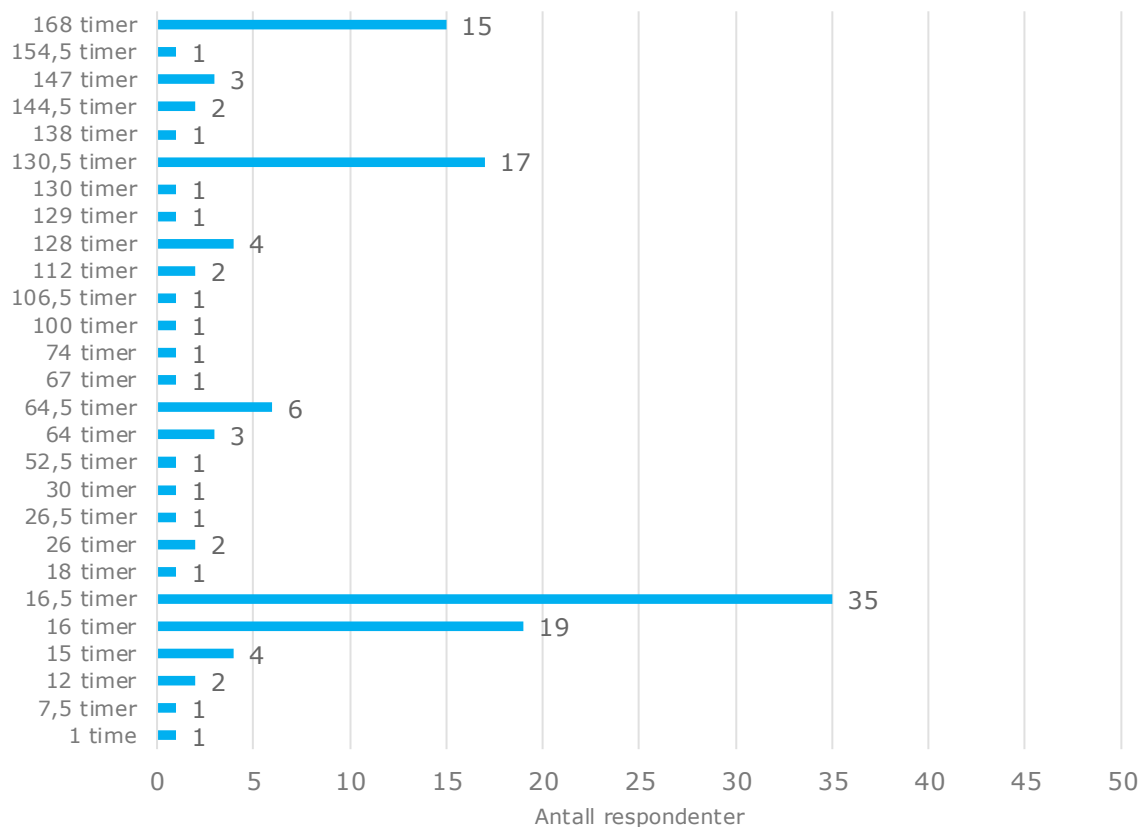
N=149 (vektet)

8.2 Tema 2 - Omfang

På spørsmål om hvor lenge en typisk hjemmevakt varer, svarer de fleste respondentene 16-16,5 timer, noe som tilsvarer de resterende timene av døgnet etter at normal dagvakt (7-8 timer) er over. Videre ser vi av Figur 8-4 at det er en stor andel som svarer 168 og 130,5 timer. Dette tilsvarer henholdsvis en hel uke og en hel uke fratrukket en arbeidsuke (37,5 timer).

Vi ser også at det er seks respondenter som svarer at en typisk hjemmevakt varer i 64,5 timer. Dette tilsvarer en helgevakt hvor man har hjemmevakt fra man er ferdig på jobb på arbeidsstedet fredag til man kommer tilbake på jobb på arbeidsstedet mandag morgen.

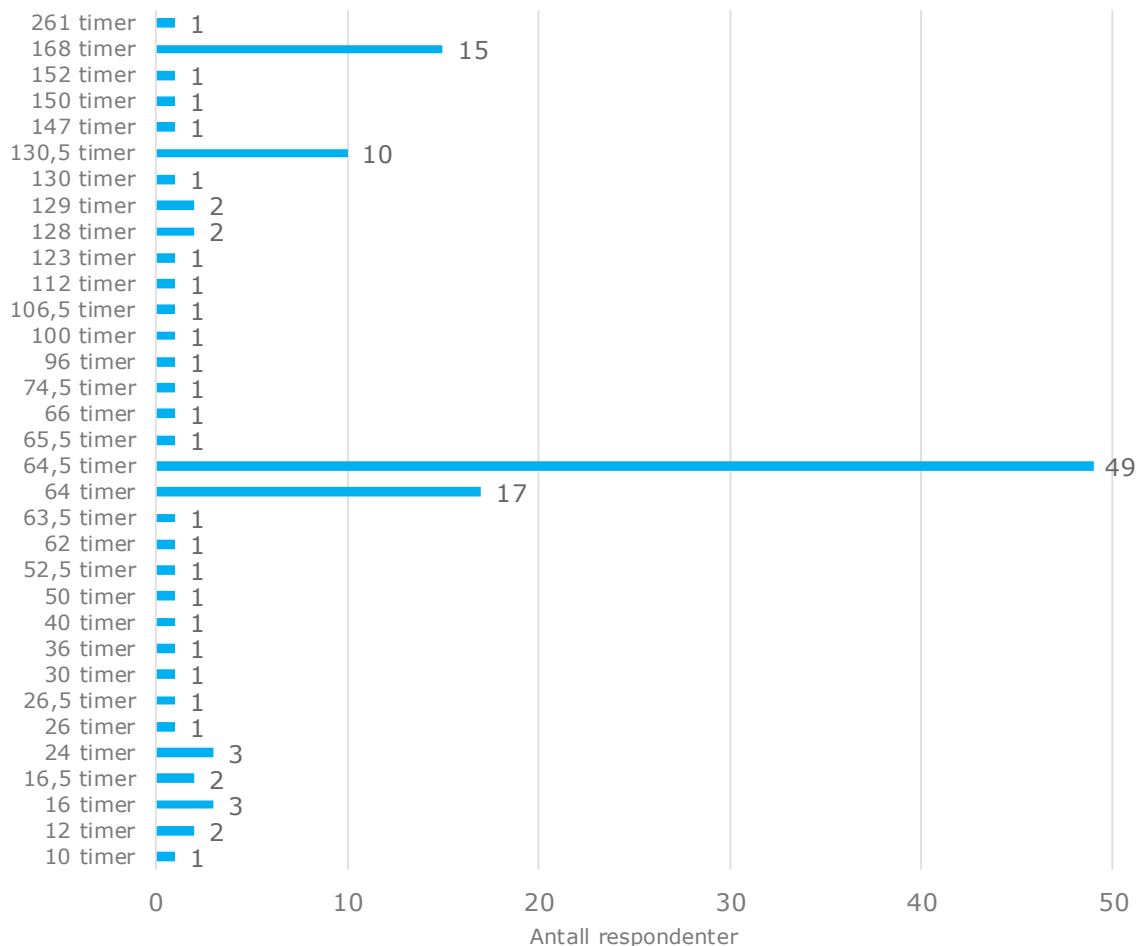
Figur 8-4: Hvor lenge varer typisk en hjemmevakt?

N=128 (vektet)

På spørsmålet om hvor lang den lengste sammenhengende hjemmevakten er fikk vi stor spredning i svarene, men man ser igjen samme bilde som for varigheten til en typisk hjemmevakt; hovedvekten ligger rundt 64 og 64,5 timer, 130,5 timer og 168 timer (se Figur 8-5). Det er derfor nærliggende å tro at de lengste sammenhengende hjemmevaktene omfatter hele helger, samt en «heluke-løsning».

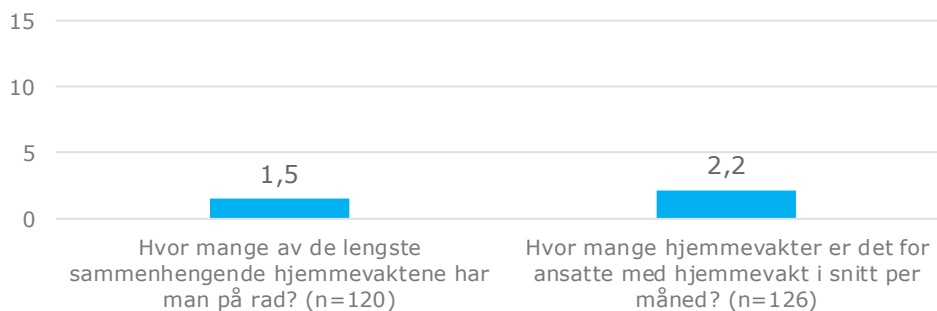
Figur 8-5: Hvor lang er den lengste sammenhengende hjemmevakten?

N=128 (vektet)

I gjennomsnitt har respondenter de lengste sammenhengende hjemmevaktene i gjennomsnitt 1,5 ganger på rad. Et klart flertall av respondentene oppgir at ansatte med hjemmevakt har den lengste vekten kun en gang på rad. De ansatte som har hjemmevakter har i gjennomsnitt 2,2 vakter per måned. Her oppgir de fleste at de har en eller i underkant av en hjemmevakt i måneden.

Figur 8-6: Omfang

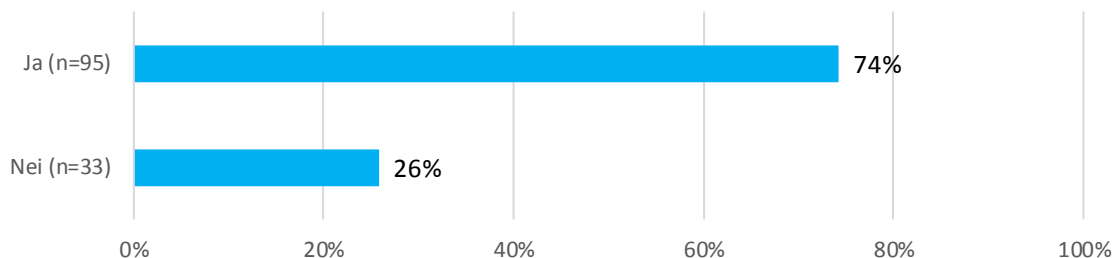
N=120 og N=126¹² (vektet)

¹² N=120 og N=126 og ikke N=128 grunnet umulige ekstremverdier for besvarelser for disse variablene. Disse ble erstattet med «missing» i datasettet.

8.2.1 Responstid

På spørsmål om det er krav om responstid i hjemmevaktene, svarer 74 prosent (95 respondenter) ja, illustrert i Figur 8-7.

Figur 8-7: Har dere krav om responstid i hjemmevakten?

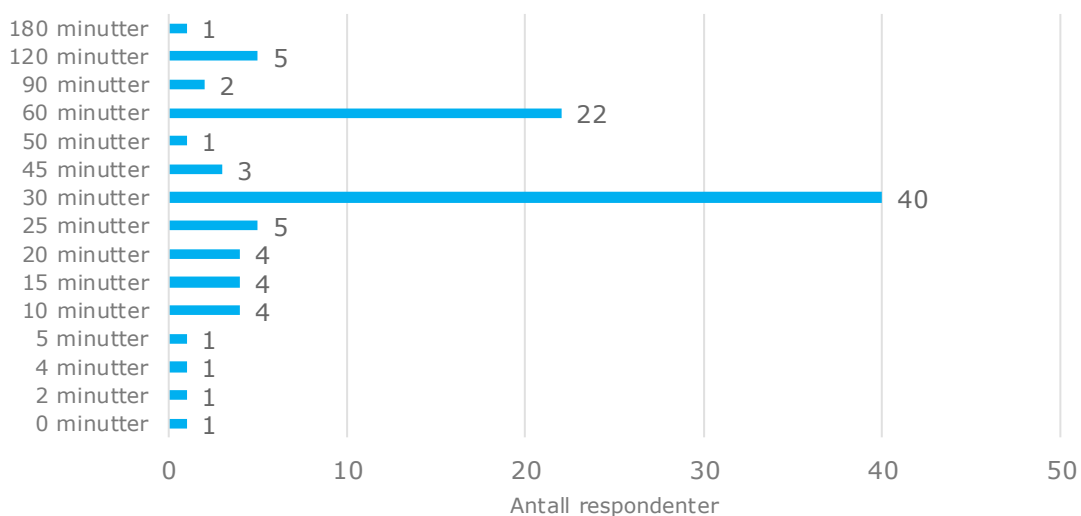
N=128 (vektet)

Av de 95 respondentene som oppgir at de har krav om responstid i hjemmevakten svarer majoriteten enten 30 minutter eller 60 minutter, henholdsvis 42 og 23 prosent. Som vi ser av Figur 8-8 varierer kravet om responstid fra null til 180 minutter. Fire respondenter oppgir en responstid på mellom 0 og 5 minutter. Det gjennomsnittlige kravet om responstid under hjemmevakten er 43 minutter.

Av tilbakemeldinger vi har fått om responstid og organisering innen dette tjenesteområdet er det noen som rapporterer at de har tolket responstid som kjøretid pluss tid til å gjøre seg klar. Noen har også kombinert brann- og teknisk vakt, og dermed oppgitt brann sin responstid. En har skrevet at de ikke har responstid innen vei, men at de har det innen VA, og dermed fylt ut 0.

87 av de 95 respondentene har samme krav om responstid gjennom hele døgnet, hele uken.

Figur 8-8: Hva er kravet om responstid under hjemmevakten?

N=95 (vektet)

8.2.2 Utrykninger

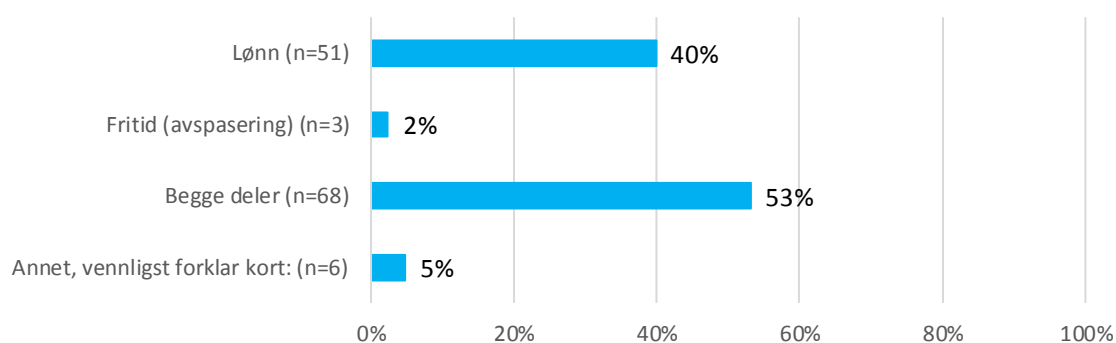
På spørsmål om hvor mange utrykninger de har under hjemmevaktene i løpet av en måned, svarer de aller fleste 10 eller færre. Ser vi alle respondentenes svar under ett finner vi et gjennomsnitt på 7,5 utrykninger.

Respondentene ble også spurt om hvor lenge en typisk utrykning under hjemmevakt varer. Varigheten på utrykningene oppgis å være fra 1 til 10 timer. Gjennomsnittlig lengde på utrykningene er ca. 2,5 timer.

8.3 Tema 3 - Kompensasjon

Vi finner i kartleggingen at 40 % av respondentene oppgir at hjemmevakten kompenseres med lønn, mens kun 2 % oppgir fritid (avspasering). Hele 53 % rapporterer om en kombinasjon mellom lønn og avspasering. Blant kommentarene i kategorien «Annet, vennligst forklar kort» svares det for eksempel at de ansatte får muligheten til å velge mellom lønn og fritid, men også at det kan kombineres gjennom utbetaling i lønn og noe i fritid.

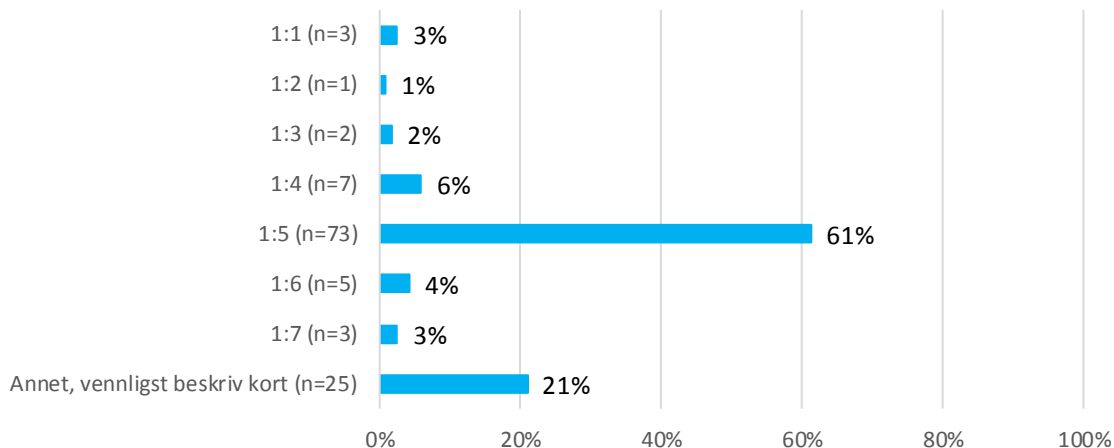
Figur 8-9: Hvordan kompenseres selve hjemmevakten (ikke inkludert utrykning)?

N=128 (vektet)

På spørsmål om hvor stor del av hjemmevakten de kompenseres med lønn, svarer 61 % at hver femte time av hjemmevakten lønnes. 6 % oppgir at det lønnes hver fjerde time av vakten. I kommentarene i kategorien «Annet, vennligst forklar kort» fortelles det om et fast lønssystem med tillegg for kveld, natt og helligdager. Noen skriver også om et tillegg i årslønn, men andre skriver om et fast beløp per hjemmevakt. Videre skriver flere om en ordning med et fast tillegg for hjemmevakt, og at timene i utrykning føres opp i tillegg.

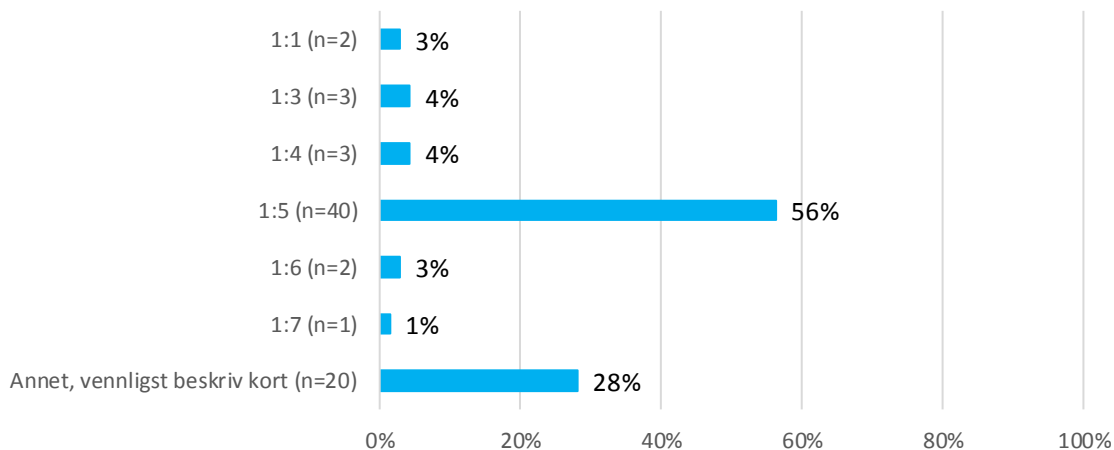
Figur 8-10: Lønn: Hvordan kompenseres selve hjemmevakten (ikke inkludert utrykning)?

N=119 (vektet)

Av de som kompenseres med fritid er det vanligst å få en time avspasering (56 %) for hver femte time av hjemmevakten. Dette er alternativet som skiller seg klart ut, men vi kan også se at over 28 % har valgt «Annet, vennligst forklar kort». Der forteller respondenter om ulike løsninger eksempelvis gjennom en avspaseringsdag umiddelbart etter en uke med hjemmevakt. En forteller om hvordan fritid kombineres med lønn: «En ukes vakt (utenom arbeidstid) kompenseres med en dag avspasering pluss kr. 3900 pr vakt».

Figur 8-11: Fritid: Hvordan kompenseres selve hjemmevakten (ikke inkludert utrykning)?

N=71 (vektet)

9. AVSLUTNING

I denne kartleggingen har vi undersøkt hvordan organiseringen, omfanget og kompensasjonen av hjemmevaktene er. Vi finner at det er den del variasjon på tvers av tjenesteområdene på disse hovedtemaene i kartleggingen, som forventet.

Formålet med kartleggingen var å skape et kunnskapsgrunnlag etter den nylige dommen i EU-domstolen som fram til at en hjemmevakt fullt ut var å anse som arbeidstid som følge av krav om kort responstid. Vi finner at responstid, og da spesielt krav om responstid, varierer mellom tjenesteområdene. Brantjenesten skiller seg ut med at en høy andel med krav om responstid i, og det er også flere med kort responstid i brantjenesten enn i de andre tjenesteområdene.

VEDLEGG 1 - SPØRRESKJEMA

Velkommen til kartlegging av beredskaps- og hjemnevaktordninger innen [tjenesteområde X]

På oppdrag for KS gjennomfører Rambøll en kartlegging av hjemnevaktordninger for ulike tjenesteområder i kommunene. Bakgrunnen for kartleggingen er å avdekke om det er behov for endringer i regelverket etter at EU-domstolen har kommet til at en hjemnevakt fullt ut var å anse som arbeidstid som følge av krav om kort responstid. KS har på denne bakgrunn behov for en bedre oversikt over hvordan hjemnevaktordningene er organisert innen branttjenesten, teknisk etat (vann, avløp, brøyting m.m.), pleie- og omsorg og barnevern hvor hjemnevaktordningene ikke regnes som arbeidstid fullt ut.

Begrepsavklaring

I kartleggingen stiller vi spørsmål knyttet til beredskapsvaktordninger utenfor arbeidsstedet, og omtaler dette som hjemnevakt. Hjemnevakt er vakter der arbeidstaker ikke må oppholde seg på arbeidsplassen, men må være tilgjengelig for arbeidsgiver og beredt på å møte opp på et bestemt sted, rykke ut eller utføre arbeid dersom det oppstår et behov. Vi stiller også spørsmål knyttet til utrykninger, og med dette mener vi at arbeidstaker fysisk må rykke ut og forlate hjemmet/oppholdsstedet.

Navigering

Du flytter deg frem og tilbake i spørreskjemaet ved å klikke på pilene nederst på siden. Du kan til enhver tid avbryte din besvarelse, for senere å gå inn i via den samme lenken og fullføre besvarelsen.

På forhånd takk for at du tar deg tid til å gjennomføre kartleggingen.

Personvernserklæring

Alle data og besvarelser vil bli behandlet konfidensielt og anonymisert, og vil kun benyttes til dette prosjektet. Alle data og besvarelser vil slettes når prosjektet er avsluttet og levert rapport er godkjent (planlagt 1. mars 2019). Deltakelse i kartleggingen er frivillig og du kan når som helst trekke deg fra den. Dersom du har noen spørsmål knyttet til kartleggingen, eller ønsker å trekke deg, bes du kontakte prosjektleder i Rambøll, Knut Hartveit, på e-post knha@ramboll.com.

Jeg har lest og forstått personvernserklæringen for prosjektet og samtykker til at mine opplysninger behandles i tråd med denne

Har dere hjemmevaktordninger (beredskapsvaktordninger utenfor arbeidsstedet)?

- Ja
- Nei

Dersom «Nei» avsluttes undersøkelsen

I hvilken grad kombineres hjemmevakten med ordinær stilling hos samme arbeidsgiver?

- Ikke i det hele tatt
- I liten grad
- I verken stor eller liten grad
- I stor grad
- I svært stor grad

Regnes hjemmevakten som arbeidstid fullt ut?

- Ja
- Nei

Dersom «Ja» avsluttes undersøkelsen

Samarbeides det med andre kommuner om organisering av hjemmevakt?

- Ja, vi har IKS eller vertskommunesamarbeid
- Nei, vi organiserer internt i kommunen
- Annet, vennligst beskriv: _____

Neste spørsmål kommer opp dersom «Ja, vi har IKS eller vertskommunesamarbeid»:

Er dere ansvarlig for vertskommunesamarbeidet eller IKS'et?

- Ja
- Nei

Dersom «Nei» avsluttes undersøkelsen

Neste spørsmål kommer opp dersom «Ja, vi har IKS eller vertskommunesamarbeid» og «Ja» på spørsmålet «Er dere ansvarlig for vertskommunesamarbeidet eller IKS'et?»:

Hvor mange kommuner svarer dere for (hvor mange kommuner er det i vertskommunesamarbeidet/IKS'et deres)?

Omfanget til hjemmevakt

Eksempel: En ansatt har vakt én uke om gangen. En typisk hjemmevakt er da 16,5 timer og den lengste sammenhengende vakt (fredag ettermiddag til mandag morgen) er 64,5 timer.

Hvor lenge varer typisk en hjemmevakt?

(Vennligst oppgi i timer)

Hvor lang er den lengste sammenhengende hjemmevakt?

(Vennligst oppgi i timer)

Hvor mange av de lengste sammenhengende hjemmevaktene har man på rad?

Hvor mange hjemmevakter er det for ansatte med hjemmevakt i snitt per måned?

Har dere krav om responstid i hjemmevakten?

Ja

Nei

De neste fire spørsmålene kommer opp dersom «Ja»:

Responstid under hjemmevakt

Hva er kravet om responstid under hjemmevakten?

(Vennligst oppgi i minutter)

Er det ulike krav til responstid til ulike tider av døgnet/uken?

Ja

Nei

Dersom ja, vennligst beskriv kort:

Utrykninger under hjemmevakt (arbeidstaker forlater oppholdsstedet)

Hvor mange ganger per måned er det utrykninger under en typisk hjemmevakt?

Hvor lenge varer typisk utrykningen?

(Vennligst oppgi i timer)

De neste fire spørsmålene kommer opp dersom «Nei» på spørsmålet «Har dere krav om responstid i hjemmevakten?»:

Responstid under hjemmevakt

Hva er forventet responstid under hjemmevakten?

(Vennligst oppgi i minutter)

Er det ulike forventninger om responstid til ulike tider av døgnet/uken?

Utrykninger under hjemmevakt (arbeidstaker forlater oppholdsstedet)

Hvor mange ganger per måned er det utrykninger under en typisk hjemmevakt?

Hvor lenge varer typisk utrykningen?

(Vennligst oppgi i timer)

Hvordan kompenseres selve hjemmevakten (ikke inkludert utrykning)?

- Lønn
- Fritid (avspasering)
- Begge deler
- Annet, vennligst forklar kort: _____

Neste spørsmål kommer opp dersom «Lønn» på spørsmålet «Hvordan kompenseres selve hjemmevakten (ikke inkludert utrykning)?»:

Hvordan kompenseres selve hjemmevakten (ikke inkludert utrykning)?

Velg et av alternativene. Alternativene er oppgitt i forholdstall, hvor f.eks. 1:3 indikerer at tre timer vakt kompenseres som en time arbeid.

- 1:1
- 1:2
- 1:3
- 1:4
- 1:5
- 1:6
- 1:7
- Annet, vennligst beskriv kort _____

Neste spørsmål kommer opp dersom «Lønn» på spørsmålet «Hvordan kompenseres selve hjemmevakten (ikke inkludert utrykning)?»:

Hvordan kompenseres selve hjemmevakten (ikke inkludert utrykning)?

Velg et av alternativene. Alternativene er oppgitt i forholdstall, hvor f.eks. 1:3 indikerer at tre timer vakt kompenseres som en time fritid.

1:1

1:2

1:3

1:4

1:5

1:6

1:7

Annet, vennligst beskriv kort _____

Du har nå gjennomført kartleggingen, klikk på "Avslutt" for å avslutte.

Takk for deltagelsen.

VEDLEGG 2 - FRAFALLSANALYSER

Barnevern

	Antall inviterte	Andel av antall inviterte	Antall svar	Andel av antall svar	Endring i andeler	Svarprosent
Totalt	280		172			61 %
Størrelse						
<i>Liten</i>	88	31 %	48	28 %	-4 %	55 %
<i>Middels</i>	115	41 %	73	42 %	1 %	63 %
<i>Stor</i>	74	26 %	49	28 %	2 %	66 %
<i>IKS</i>	3	1 %	2	1 %	0 %	67 %
Fylke						
<i>Finnmark - Finnmarku</i>	17	6 %	10	6 %	0 %	59 %
<i>Akershus</i>	22	8 %	12	7 %	-1 %	55 %
<i>Østfold</i>	17	6 %	11	6 %	0 %	65 %
<i>Hordaland</i>	23	8 %	11	6 %	-2 %	48 %
<i>Møre og Romsdal</i>	20	7 %	9	5 %	-2 %	45 %
<i>Sogn og Fjordane</i>	18	6 %	11	6 %	0 %	61 %
<i>Troms - Romsa</i>	16	6 %	10	6 %	0 %	63 %
<i>Telemark</i>	7	3 %	5	3 %	0 %	71 %
<i>Hedmark</i>	12	4 %	7	4 %	0 %	58 %
<i>Nordland</i>	25	9 %	17	10 %	1 %	68 %
<i>Trøndelag</i>	21	8 %	11	6 %	-1 %	52 %
<i>Rogaland</i>	18	6 %	15	9 %	2 %	83 %
<i>Oslo</i>	14	5 %	7	4 %	-1 %	50 %
<i>Aust-Agder</i>	5	2 %	3	2 %	0 %	60 %
<i>Oppland</i>	18	6 %	14	8 %	2 %	78 %
<i>Buskerud</i>	12	4 %	9	5 %	1 %	75 %
<i>Vestfold</i>	8	3 %	6	3 %	1 %	75 %
<i>Vest-Agder</i>	4	1 %	2	1 %	0 %	50 %

Branntjeneste

	Antall inviterte	Andel av antall inviterte	Antall svar	Andel av antall svar	Endring i andeler	Svarprosent
Totalt	229		157			69 %
Størrelse						
<i>Liten</i>	97	42 %	62	39 %	-3 %	64 %
<i>Middels</i>	73	32 %	49	31 %	-1 %	67 %
<i>Stor</i>	29	13 %	23	15 %	2 %	79 %
<i>IKS</i>	30	13 %	23	15 %	2 %	77 %
Fylke						
<i>Trøndelag</i>	19	8 %	14	9 %	1 %	74 %
<i>Nordland</i>	22	10 %	14	9 %	-1 %	64 %
<i>Finnmark - Finnmarku</i>	18	8 %	15	10 %	2 %	83 %
<i>Østfold</i>	6	3 %	4	3 %	0 %	67 %
<i>IKS</i>	30	13 %	23	15 %	2 %	77 %
<i>Sogn og Fjordane</i>	17	7 %	11	7 %	0 %	65 %
<i>Hordaland</i>	23	10 %	16	10 %	0 %	70 %
<i>Hedmark</i>	6	3 %	4	3 %	0 %	67 %
<i>Troms - Romsa</i>	16	7 %	9	6 %	-1 %	56 %
<i>Telemark</i>	8	3 %	5	3 %	0 %	63 %
<i>Oppland</i>	13	6 %	10	6 %	1 %	77 %
<i>Rogaland</i>	9	4 %	5	3 %	-1 %	56 %
<i>Møre og Romsdal</i>	25	11 %	15	10 %	-1 %	60 %
<i>Aust-Agder</i>	1	0 %	1	1 %	0 %	100 %
<i>Buskerud</i>	9	4 %	7	4 %	1 %	78 %
<i>Vestfold</i>	3	1 %	2	1 %	0 %	67 %
<i>Akershus</i>	1	0 %	1	1 %	0 %	100 %
<i>Vest-Agder</i>	2	1 %	1	1 %	0 %	50 %
<i>Oslo</i>	1	0 %	0	0 %	0 %	0 %

Helse og omsorg

	Antall inviterte	Andel av antall inviterte	Antall svar	Andel av antall svar	Endring i andeler	Svarprosent
Totalt	410		243			59 %
Størrelse						
<i>Liten</i>	210	51 %	128	53 %	1 %	61 %
<i>Middels</i>	141	34 %	85	35 %	1 %	60 %
<i>Stor</i>	59	14 %	30	12 %	-2 %	51 %
Fylke						
<i>Trøndelag</i>	46	11 %	24	10 %	-1 %	52 %
<i>Finnmark - Finnmark</i>	19	5 %	14	6 %	1 %	74 %
<i>Akershus</i>	22	5 %	10	4 %	-1 %	45 %
<i>Østfold</i>	18	4 %	9	4 %	-1 %	50 %
<i>Hordaland</i>	32	8 %	18	7 %	0 %	56 %
<i>Vest-Agder</i>	13	3 %	10	4 %	1 %	77 %
<i>Møre og Romsdal</i>	35	9 %	24	10 %	1 %	69 %
<i>Sogn og Fjordane</i>	26	6 %	15	6 %	0 %	58 %
<i>Troms - Romsa</i>	23	6 %	12	5 %	-1 %	52 %
<i>Nordland</i>	42	10 %	22	9 %	-1 %	52 %
<i>Rogaland</i>	25	6 %	18	7 %	1 %	72 %
<i>Telemark</i>	17	4 %	9	4 %	0 %	53 %
<i>Buskerud</i>	21	5 %	13	5 %	0 %	62 %
<i>Hedmark</i>	21	5 %	9	4 %	-1 %	43 %
<i>Oppland</i>	25	6 %	20	8 %	2 %	80 %
<i>Aust-Agder</i>	15	4 %	9	4 %	0 %	60 %
<i>Vestfold</i>	9	2 %	6	2 %	0 %	67 %
<i>Oslo</i>	1	0 %	1	0 %	0 %	100 %

Teknisk drift, vann og avløp

	Antall inviterte	Andel av antall inviterte	Antall svar	Andel av antall svar	Endring i andeler	Svarprosent
Totalt	407		201			49 %
Størrelse						
<i>Liten</i>	208	51 %	92	46 %	-5 %	44 %
<i>Middels</i>	140	34 %	74	37 %	2 %	53 %
<i>Stor</i>	59	14 %	35	17 %	3 %	59 %
Fylke						
<i>Trøndelag</i>	46	11 %	26	13 %	2 %	57 %
<i>Finnmark - Finnmarku</i>	19	5 %	10	5 %	0 %	53 %
<i>Akershus</i>	23	6 %	7	3 %	-2 %	30 %
<i>Østfold</i>	19	5 %	7	3 %	-1 %	37 %
<i>Hordaland</i>	31	8 %	16	8 %	0 %	52 %
<i>Vest-Agder</i>	13	3 %	8	4 %	1 %	62 %
<i>Møre og Romsdal</i>	35	9 %	12	6 %	-3 %	34 %
<i>Sogn og Fjordane</i>	25	6 %	9	4 %	-2 %	36 %
<i>Troms - Romsa</i>	22	5 %	11	5 %	0 %	50 %
<i>Nordland</i>	42	10 %	20	10 %	0 %	48 %
<i>Rogaland</i>	25	6 %	15	7 %	1 %	60 %
<i>Telemark</i>	17	4 %	10	5 %	1 %	59 %
<i>Buskerud</i>	20	5 %	16	8 %	3 %	80 %
<i>Hedmark</i>	21	5 %	9	4 %	-1 %	43 %
<i>Oppland</i>	25	6 %	16	8 %	2 %	64 %
<i>Aust-Agder</i>	15	4 %	6	3 %	-1 %	40 %
<i>Vestfold</i>	8	2 %	3	1 %	0 %	38 %
<i>Oslo</i>	1	0 %	0	0 %	0 %	0 %

Teknisk drift vei

	Antall inviterte	Andel av antall inviterte	Antall svar	Andel av antall svar	Endring i andeler	Svarprosent
Totalt	409		169			41 %
Størrelse						
<i>Liten</i>	210	51 %	78	46 %	-5 %	37 %
<i>Middels</i>	140	34 %	60	36 %	1 %	43 %
<i>Stor</i>	59	14 %	31	18 %	4 %	53 %
Fylke						
<i>Akershus</i>	23	6 %	13	8 %	2 %	57 %
<i>Aust-Agder</i>	15	4 %	7	4 %	0 %	47 %
<i>Buskerud</i>	20	5 %	9	5 %	0 %	45 %
<i>Finnmark - Finnmarku</i>	19	5 %	5	3 %	-2 %	26 %
<i>Hedmark</i>	21	5 %	13	8 %	3 %	62 %
<i>Hordaland</i>	31	8 %	12	7 %	0 %	39 %
<i>Møre og Romsdal</i>	35	9 %	9	5 %	-3 %	26 %
<i>Nordland</i>	42	10 %	12	7 %	-3 %	29 %
<i>Oppland</i>	25	6 %	10	6 %	0 %	40 %
<i>Oslo</i>	1	0 %	1	1 %	0 %	100 %
<i>Rogaland</i>	25	6 %	13	8 %	2 %	52 %
<i>Sogn og Fjordane</i>	26	6 %	11	7 %	0 %	42 %
<i>Telemark</i>	17	4 %	8	5 %	1 %	47 %
<i>Troms - Romsa</i>	23	6 %	8	5 %	-1 %	35 %
<i>Trøndelag</i>	46	11 %	21	12 %	1 %	46 %
<i>Vest-Agder</i>	13	3 %	7	4 %	1 %	54 %
<i>Vestfold</i>	8	2 %	3	2 %	0 %	38 %
<i>Østfold</i>	19	5 %	7	4 %	-1 %	37 %